КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

ШИНАРИН, **24** февраль 1970 шу. № 23 (4816). Мах 2 кап.

СЕРДАЛО
(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Советаи Министрий Советаи орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУЬЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

Марксистско-ленински теоре революционни хІама эргадаккхара лоархІам, Ленина хьалхе лелаеча большевистски парте балха тІехь революционни практикаца цун йола цхьоагІо кхаьгга хьагуш хилар Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революцн коталлаpца.

(«В. И. Ленин ваь 100 шу дизарга йолча КПСС ЦК Тезисаш»).

Тоае къахьегама дисциплина

В. И. Ленин ваь 100 шу дизаре сийна шерра социалистически ехь а йоржаш, чуйнина къахьегаш ба укх деношка Нохч-ГІалгІайчен къахьегархой. Юбилейни ехье дениа гучаювл пар керда инициатива. Цо къьста хьегойт вай къахьегархой сакхетам мел лакха ба. Республика хІора промышленни предприяте, колхозе, совхозе дукха ба коммунистически хьисапе къахьегаш бола нах. Кхычарна шолшара хьокхам телараш совгІа, цар шерра дІайовзийт шоай балха опыт, тІагІертта къовсам лоаттебу къахьегама дисциплина лакхъяра.

Йоккха коллектив я Грозненски химически комбинате яр. Бакъда къахьегама дисциплина телаеш моттигаш нийслаш цига. Комбинате хьахиннай къахьегама керда традицеш: производстве хьалха латтарий сий дар, къона болхлой торжественно хьавиар, къахьегама ветеранашца вІашагІкхетар, тематически сайренаш, хІаьта кхита дезалий сайренаш вІашагІкхехар, цхьана экскурсешка ехар, иштта кхьдараш. Цу деррига тІо ду коллектива барт чІоагІбе, къахьашка латта декхараш толамца кхочашде.

Назрановски районерча «Назрановский» совхоза Альте-Юртарча ферме Барахоева Лемка болх беш йола дукха ха я. ТІехдина къахьегаш хьайоагІа из дима. Социалистически Къахьегама Турпал я Лемка. Цо шиЙ говзал дІател къоначв доркашта. Дукха ба хІана цу ферме Лемкас Іомабаь къона доркаш. Цар дет чура баркал оал шоай хьехархочуна, цуа сий ду, цо аьнначуга ладуагІ. ХІаьта къа а хьег цунах тара хила гІерташ.

Шелковской районерча «Шелковский» яхача совхозера вокхкетІа вола жа Іу Эсмухамбетов Наурди цІи дезе говзанч ва. Къахьегам бевирца, шийна хьалхашка латта декхараш сийлеца кхочашдара тІагІертта къахьегарца хьахина говзал я цуя яр. Социалистически Къахьегама Турпала Н. Эскухамбетова бригаде лакха латт къахьегама дисциплина. Къахьегамо традицеш хьалихебу къона болхлой.

Къахьегама пропаганда яра гІулакх дика вІаштІехьдаьккхаьх Ведана районерча Орджоникидзе цІерагІча колхозерча партийни организаце. Цхьа ха яр цига колхозна производстве кагирхой геттава кІезига болаш. Цхьабокъа, хІана кхыча тайпара де гІулакх. Партийни организаце кагирхошта колхозни производство шерра дІайовзийтачул тІехьагІа товбелар боля. 10 класс яьккача жа Іу хила раьле хилар Гардаев ИбрахІим. ХІаиз ка гІорваьнна говзанч ва. Цо дахъа леьцар колхозчой ІІІ-ча Еррисоюзни съезде. Шиъ балхах лаьна къамаьл ду цо каст-каста юртарча кагирхошта хьалхашка.

Цу тайпара масалаш кхы дукха а кхувла йиш я. Шоай традицеш а йолаш, барттайна болх беш йола коллективаш дукха я вай республике. Цхьабакъда, цхьацца йолча моттигашка къахьегама дисциплина лоча латт, нах балхара дІабуьл, прогулаш ю, иштта кхы а.

ТІехьлоса предприятеш, хІаьта иштта тайп-тайпара боахамаш кІезига дац вай республике хІанэ а. Керттерчарех цхьа бахьан да къахьегама дисциплина телхаяр.

Къьстта лоха я къахьегама дисциплина дуккача гІишлошъеча организацешка.

Дукха ха эхьа йоа нах балха тІехьабуесаш хилар бахьан долаш. ДІадахача шера «Грознефть» яхача объединене 1134 прогул яьй.

Къоначв болхлой лерттІа боакхо ца яр бахьан долаш 350 саг балхара дІаваьлар соахк Ермоловски Док-ера.

Швейни объединене предприятешка дІадахача шера 887 саг балха хьаийцав, хІаьта дІаваьлнав 1047 саг.

Цхьайолча юккъанцарча партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша тІагІертта къовсам лоаттабаш къахьегама дисциплина лакхъяра. Шенхаштта бехктокхаме оаш из телхадераш. Партийни, профсоюзни, комсомольски собранешка дувца уттадаш къахьегама дисциплина лакхъярах долашаш. ДІадахача шера из дош вІалла дувца а оттадьдаш «Чечингстрой» треста № 4 йолча гІишлон - монтажни управлене, «Металлист» яхача завода партийни, профсоюзни организацешв. ТІакха мишта тоалургья къахьегама дисциплина?

Цу тайпара хьал дІахо да мегаргдаш. В. И. Ленина цІехкаштта дІадийхад къахьегама дисциплине телхадераша лира къовсам лоаттабар. Партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш декхарийла я из болх кхетамца вІаштІехьбаьккхача системах лелабе. Цар балха лоархІаме моттиг дІалоацаш хила деза къахьегама дисциплина тоаяра дешаш. Кховчамбозараш гучадахарах доалаш дац гІулакх. Из латт уж хургдоацаш болх вІаштІехьбаккхарех.

Къахьегама дисциплина лакхъяр — из чІоагІа човхаиен кондеех баь баргбоацаш болх ба. Шиъ оагІув а цуя: цаI — кхетам балара методи шоллагІьар — оза везар бехктокхаме озар. Балгаддаккхана даргдац шоллагІа оагІуо дуккача моттигашка ледара латталга. Саг балха тІехьнуе цкъа, шозза, кхозза... ХІаьта а из бехк бекхке пут. Цхьавар даки мелаш лела. Цунга я хайра хІама алаш новкъостаца. Цхьайолча предприятей кулгалхоша цхьакха хІама а ца олаш бут вытрезвителе хиния шоай болхлой.

Дегна доакхо е еза къахьегама дисциплина лакхъяра. Пайда ена къахьегама кхетам балара пайдале йолча форманех методах. Керттердар да социалистически ехь кхетамца вІаштІехьъяккхар. Предприятешка, колхозашка, совхозашка дуккагІа вІашагІъякха еза коммунистически къахьегама школаш. Лакха лоаттаде деза хьалха латтарий сий. Производстве ветеранашца кагирхой вІашагІкхетара сайренаш чакхъяха еза.

Дика пайда лургба болхлой собранешка а.

ЛоархІаме да къахьегама культура лакхъяр, производствена эстетика юкъейоалар, къахьегамхой хьешташ кхочашдара дениа йоакхо яр.

ШерагІа йоаржаа е балха юкъеккувла а еза къахьегама тайп-тайпара традицеш.

Къьстта терко е езаш гІулакх да предприятешка коллективаш социально дегІаахара хьалаш уттаяр. Цо новкъостал дергда болхлой хувцада ца балийта, къахьегама дисциплина лакха лоаттае.

КІоаргга социальни тохкамаш а деш гучадаха деза къахьегама дисциплина телхаяра бахьанаш.

«Коммунистически хьисапе дика а къахьего е» яхаш я вай дениа. Цуна тІаберзабе хила беза берригa болх.

ЛЕНИНСКИ КЪАХЬЕГАМА ВАХТА

ХЬИНАР АЙДЕННА

- Грозный станице автоконтрольни пункта коллективо ремонт ю чоалханерча автотормозной приборашта, Из болх беш ва опыт йола слесарь ноа Тихонов, коммунистически къахьегама ударникаш ва, Ткаченко, Попов, Канхоев, Пономаренко, дукха кхыбараш.

Дика толамаш доах 100 ден ударни вахте латтача автоматчикаша февраль бетта. Графикал хьалха дІа... яр ... продукци.

Укх деношка дика кхаь къахьар Грозненски вагонникашка. СССР Министрий Советаи ВЦСПС-ий харара-кара тела ЦІе байрах хьожаяь цу коллективана.

Из толам боаккхаш кІезига къахьийгадац автоконтрольни пункта болхлоша а.

Г. АНОХОВ,
тхо штате воцаш корр.

Грозненски мехкдаьтта чакхдоалача завода перналишни установка технологаша арахеца продукци тІехдаха я. Франце, Итале, Норвеге, Швеце, Англе, Польше, кхыча мехкашка экспорте ухийт цар арахеца парафин.

СУРТА ТІА: хьалха латта мехкдаьтта чакхдоахараш (аьрдехьара ваттехьа) вокхагІвола оператор В. Николаев, оператор Л. Мазанова, установка начальник К. Крутина.

Д. ВАСИЛЬЕВА сурт.

КОЛЛЕКТИВА СИЙ ЛАКХА ЛОАТТАДУ

Грозненски химически комбинате доаккхагІаи лоархІамегІеи йолча технологически цехах цаI я № 108—110 йола цех. Цига нехрогазах газ-этилен кийчъю. Лакха хьокхамаш доахаш хьайоагІа къахьегама вахте латта цеха коллектив. ДІадахача шера план 19 декабре кхоачашъяьй. Цу шера вІаштта цхозза хьалхара моттиг яьккхай цу коллективо комбинате. Кердача шера а темпаш лохъяйтац цеха болхлоша. В. И. Ленина юбилейна хетаьча КПСС ЦК Тезисаша къахьегама уйла тІаерзаьча цеха болхлоша январь бетта план 115,2 процент кхоачаш а еш эзара а тоннаш маьхера бедаьи 1254077 киловатт-сахьат электроэнергии кхоьй. Пхе дийнаьи пхе буса цеха болх бе тоьаргба яй. Баьчча юбилей гарга ва гІорт дикагІа яьхьес цеха коллектив. Февраль хьалхара ши кІира продукци арахеца задани 115 процент кхочаш а ена пайнал сомм дукхаьа маьха продукци арахийцай.

Цехе шерра социалистически ехь яржай. Цу ехье хІаро болло, смена цецх хьалхара моттиг яккха гІерт. Къьстта дика къахьегараш белгалбаха боагІа.

Покусаев Васили химкомбинате къахьога баратІтагІа ду. Дика Искиха оьшти лакха говзалла пуя. Валка тІа лакха толамаш даьхарах коммунистически къахьегама ударник а яха цІи ениай ноа Покусаевна. Цо из цІи сийлах лелаю. Ахмет-Валеева Асяс болх бу дукха ха я. Цхьабакъда цеха комсомольцашта хьокхам тел цо. Аппаратчицаьла болх беш лакха шоллагІа йола говзал Іомаьй хьинар долча къоначв кхьсага. Эшшача ден несосни отделене вахаа фракцией колоннаш тІа а болх бе хов цуна. Мехкдаьтта институте лакхерча дешара заведенешка деша бахa нах нийсбеча курсашка ух Ася. Курсаш чакхъьяча Грозненски мехкдаьтта институте деша яха безам болаш я из. Иштта масеха говзал Іомаяьй коммунистически къахьегама ударникашца Л. Колобуховаси Данейко Викторен. Цеха «содкъий» ойлара ба уж.

Шолад телацца отделене трубокомпрессорий новкъосталца болх бу цехо. «Нагахь сийна» цу трубокомпрессорашта эІамига а хьоэм хуле цхьан юкъа цеха болх соцабе безаргбар. Из хилар кхера везаш машиниста Павлов Борис Александровича смена болх беча хана. Тхьеста шу да цо цига болх бу. Низ ца кхобеш къахьегама лакха толамаш доах коммунистически къахьегама ударник волча ноа Павлова.

КІезига бац коллектива сий лакха лоаттадераш. Уж берригаш а бийца звргвац. В. И. Ленина юбилей сийна 4 бетта задани март бутт чакхбаллехьа кхоачашье лерхІ цеха коллектив. Цо шиЙ дош кхочашдергхилар доахача толамаша хьахьокх.

С. ХУГАЕВ,
Грозненски химически комбината оператор.

ХІара дийнахь дуккагІа хуа Грозненски района І-ча Май цІерагІча колхоза кхашка бІаьстен юкъаьанца дуа ялат дІадуаш йола агрегаташ. ХІанзале бІаьш гектараш кеки горохи дІабийна баьннаб укхаза. Духхьал Жуков Георге кулгалдеча бригаде 21 феврале из болх беш ялх агрегат яр. БІарчача цхьан дийнахь 100 гектар гаргга кеи дІабийна баьлар уж.

СУРТА ТІА: тракториста В. Генаева агрегат ялат дІадуаш йолл.

В. Юицевича сурт.

МИНИСТРА ДАЬКЪАЛА ДУВЦ

СССР оборона министра Советски Союза Маршала А. Гречкос 23 феврале арадаьккхача приказа тІа дувц:

Советски халкъон цуя бІухошка торжественно белгалдоакх Советски Эскарея ТІема-Форда Флотен 52 шу дизар.

Сийлахь - воккхача Ленинен Коммунистически партен хьадаьча Советий Мехка герзашцара низаш Октябрь даьккхачоа фийла ха деш латт, советски наьха маьрша къахьегам тешаме лорабу, дизза кхоачашду шоай патриотически интернациональни декхар.

Укх шера из традиционни цІей белгалдоакх Владимир Ильич Ленин ваь 100 шу дуза ди тІакхоачача хана, деррига халкъа къахьегама хьинари политически сакхетами лакхлуча, ленински юбилея сийна лаьца социалистически ехь кхы а айлуча хьале. Сийлахь-боккхача Даьхен тІем тІа советски халкъо котало яьккха 25 шу дизар деззара еча кийчоно шерра гІоттаьй патриотизм.

Ленински юбилейна мабоаггІара пакъабеха кийчлуш, советски наха дог ийдена къахьег парте XXIII-ча съездеи цуа тІахьагІа хиннача КПСС ЦК Пленумий решенеш кхочашъяра, пятилетка чакхйоалача шера заданеш толамца кхочашъяра.

Коммунистически партен Советски правительстваи де мел деза деррига гІулакхаш ду советски халкъа хІама коллари эша дика арахьара хьалаш хилийтара, дунен керда тІем ца хилийтара.

Цхьабакъда дунен халкъашта юкъера хьал кхохкденнача долаш да. Империализма низаш гІарт халкъашп прогрессага беш йола никъ соцабе.

Дунен халкъашта юкъера хьал чоалхане хилар терхал а деш, Коммунистически партен Советски правительстваи хаддаиза йоакхо ю мехка оборонни низ чІоагІбара. ТІема Низаш гІом бара кийча хилар лакхдара.

Эскарен Флотен салташка, матросашка, сержанташка, старшинашка, эпсарашка, инаралашка, адмиралашка, запасен отставкей болча ветеранашка кхайкаш, министра даькъала бийцар уж деррига халкъа дезача дийца — Советски Эскарен ТІема-Форда Флотен 52 шу дизарца.

23 феврале. моттигерча хинах 20 сахьат хаьнча вай Даьхен столице — турпал йолча городе Москве, союзни республикай столицашка, хІаьта иштта турпалаш йолча городашка Ленинграде, Волгограде, Севастополе, Одессе, турпал йолча крепосте Бреста хьалагІа тхоззa йоккхий топаш тохаш салют делар.

МЕХКДАЬТТА ЛЕХАРИЙ ТОЛАМ

Боккхача къахьегама толамца белгалдир Советски эскарен ТІема-Форда флотен Де «Грознефтеразведка» Грозненски тохкама буруя деттача контора «Яндырка» яхача парте мехкдаьтта лехараша. Цу партена керте латт Дымченко Иван Иванович. Геттара чоалханерча хьалашца 23 феврале 5 ди хинай хьалха кхочашдийр цар февраль бетта план. БІаь ди вахте хьалха латт опыт йолча мастера А. С. Вагомедова бригада коллектив.

Л. МОИСЕЕВ.

ТУРПАЛИЙ СИЙНА

Деррига советски халкъо сийна, сийлеца деза Нохч-ГІалгІайчен къахьегамхоша сийлахь-воккхача В. И. Ленина вІашагІделлача вай Советски Эскара 52 шу дуза ди.

Селхан, ІуьрІйна Грозни Комсомольски скверe Іадаьните дукха нах гулбелар. Ши эзар гаргга бІухо волл Цу вежарий каша. Граждански тІом латтача шерашка вай Даьхен кортамукъале бахьан долаш байнарий сийна советски бІухочун памятника юхе зизаш дахка, уж дагабоха баьхнабар бІаьш болх городера къахьегамхой, граждански сийлахь-боккхача Даьй-мехкен тІемий ветеранаш, Грозненски гарнизона бІухой.

ІуьрІйна итт сахьат даьнча болалу бІухочуна дегІича памятника юхе зизай корсаш ехка. Зизай корсаш Іо а ехкаш памятника юхье гІолла торжественно тІехбуел мехкдаьттахой, химикаш, гІишлошъераш, машинашъераш, интеллигенце викалаш, кхыбараш.

Цар Іоехкача зизай корсашта тІахьоарчадьча ленташ тІа укх тайпара йоазош дайь: «Даьхе бахьан байнача турпалашта», «Цар дІораш даим яхаргъя», «Сийле хийла Даьхе бахьан байнарий», «Дами тха дегашка дахарга шо», иштта кхыдола дешаш.

Дехкъа ха хилалца ца хаддаш нах лаьттар цу кашмашка.

Цуя совгІа селхан зизай корсаш йохкаш хилар къахьегамхой Грозни керттерча кашмашка, Мусоров Павела цІерагІча майда тІа, Къаьнача промыслашта, республика районашка: МалгІабике, Назсаре, Науре, дуккача кхыча граждански Даьй-мехкен тІемашка байна бІухой дІабоаха боахача моттигашка.

С. ШАДИЕВ.

РЕЙД
ХІАНЗ ТІЕХЬА ДА ГРАФИКАШКА ХЬЕЖА

БІаьсти йолаш латт. Цудухьа хетаду республика деррига боахамашка бІаьстен балхаш дІадоладара с еза кийчо хІанзлехьа ь хургъя, аьнна. Цхьабакъда из гІулакх массанахьа а хила дезача тайпара вІаштІехьдаьккхадац. Из иштта хилар хьаькоих МалгІабика района «Алханчуртский» доахан кхоабача боахаме лаьттача гІуллакхаша.

ДІадахача шера йиълагІчен укх шера цхьоалагІчен квартала шка тоае езаш хиннача тракторех пхийтталагІа февраль тІакхочаш боахаме тоаьь яьннар 26 трактор я. Уж я ЦСУ хааиеш. Цхьабакъда совхозе керттерча инженера йоах:

— Тахканара ди тІаьххочаш оаха тоаяь трактор 33 я.

Ма шарра баккъду уж дешаш совхоза парткома секретара Барахоев Идриса а. Цхьабакъда механически мастерскешка тхона хьалхашка этта сурти цар дийцари цаI дацар. Тайп-тайпарча маркаех йола ворхІ трактор латт мастерскешка. Царна гонахьа кхесташ дукха нах ба. Цхьарчоа хетаделар тхона уж берригаш а техника тоаеш боахка специалисташ ба, аьнна. Бакъда, халахете а, гучаьлар тхоаш гІалат даьнна хилар. Царех кхоъ мара вац опыт йола механизатор — шиъ тракториста цаI слесарь — вожаш январь бетта совхозе вІашагІъеххача биъ бетта йолча трактористий курсашкара курсанташ ба. Практика я цар.

Ер ца тха дикагІа вола тракторист - ремонтник, яхаш цІеЛ тІахьоех Э. Козоева С-100 трактора юхе воллача Киев Заудина. Бакъда цунна даьча къамаьлах гучадаьлар дикагІа хиниа цо лаь башха хІама довзилга.

— Тхьо ди ла са трактор тае отталь, хІаьта кІезигагІа хале а бетта-м кхы а латтаргья ер, — аьнна тракториста.

Бахьан фуд аьлча, из ца цун бе безар ши болх хилар. Тиша трактор вІашагІьаккха а цунах хьаьлхa оатхалаш дІа а бохкаш шиЙ яр тоае а еза цун. Цул совгІа болх хьабара эшаш йола хьалаш а дац мастерскешка. Бхьметтел делкъа хана а тІехьа баьде хиларах, переноска а техкаеш лел из. Шийла я, гобаькха чухьекхаш мух ба.

Нагахьа сайна укхаза болх бе безаш се хиача, сай из вІаштІехьтаргдар оалалургдац сога, — йоах керттерча инженера ше а.

Боахама ерриге тоае езаш хина тракторащ 40 яр. Царех хІанзчуя тІехьагІа тоае езараш 14 трактор я.

Дукха ха хила езар юртбоахама инвентарь мукъагІа тоаьь яьнна. Цхьабакъда из гІулакх а хІана юкъе мара кхаьчадац. Масала, хьацаргьи вай боахама дикагІа йолча шоллагІча отделене тракторно - полеводчески бригада.

— Тоаде дезачо итт похарах пхиъ мара тоадаь даьннадац, ворхІ культиваторах пхиъ тоаьяй, СУБ-48 маркаи йолча 13 сеялкaх ворхІи СКН-6 маркаи йолча 8-ех ахаши мара тоаьяц, хІаьта ЛД-10 яхача 3 дисковни лущильникаш шиъ тоаьй, — аьнна бригада механика Арчаков Хьажмурда.

—Соедар хІана дувц Іа, хаций хьона журналисташца мишта хила веза, — пІяшкаре тІачухь ноа Кодзоев механика.

Амма механика аьнчар аьнначa дар. Иштта я-кх боахама дикагІа йола бригада! ВогІа йолча бригадай хьал мишта хила деза тІаккха?!

Да неларгволаш дац совхозе фу Іалашдара гІулахх а. Ковм да, ноябрь бетта Іалашдаь а кийчдаь а хакха дезаш дар деррига фу. Цхьабакъда боахаме хІана а 250 центнер кена фу тІадаларга дилача кондиционни бовраме дац. Деррига эша кена фу 640 центнер да.

«Алханчуртский» боахамера хаьнча «Ингушский» совхоза бригадашка хилар тхо. Дукха я укхаза юртбоахама инвентарь тоа а аь хоза дІанийсъаь а. Асфальта площадкаш еде а, кІанса хІамаш а ехха, эшача даьтта а хьекха латт инвентарь.

Ледара лел укхаза а техника тоаяра гІулакхаш. ТІеххьарча сводка хьаьхьокх кхы а тоае езаш тхъеста трактор хилар (тоаьь яьннай 41). Цу гІулакха ди а бийса а ца къовсаш еухалбе беза совхоза механизатораша. ХІанзчул тІехьагІа яха дезаш 1050 гектар лаьтта а ца дий совхозе.

ДІадахача шера хьаж-кІаш тІахиннa лаьтта да ца, Іай ца довжадар дукха ца сахаш диталар оаха ца, — йоах совхоза директора.

Цу тайпнара оарцагІоала беза фу Іалашдара а. Бакъда из гІулакх ледара оттадаьд совхозе. Совхоза керттерча агронома декхараш кхоачашлеш валча Долтмурзиев Мусас яхачех дуккагІа дола фу кийчдаь даьннад, хІаьта деррига хІана дац аьнна цхьоалагІчен шоллагІчен классах а да. Цхьабакъда контрольно - фуна лабораторе даннеш кхыча тайпара я.

Іалашдаьча 186 центнер кена фух 166 центнер кондиционни яц, дисар ах ах долаш I-чеи II-чеи классах да. ХІаьта цу тайпара да гидуаргий фу Іалашдара гІулакх а. Іалашдаьча 500 центнер фух 90 центнер мара дац кондиционни, вож телха хиларах кондиционни дац (деррига дІаде деза фу 230 центнер). БІаьсти ялча кхыча культурай (суданка, люцерно, хьежкІай) фу кхоачамхилал Іалашдаьй совхозе, хІаьта из цхьоалагІча классах а да.

БІаьстан кийчо яра хІанзалца даьр а дацаз дисар а фух хьажа боахамий кулгалхой оарцагІоала я хІанзарьяр. ТІехьара балхаш даь дола деза деноп да. Цудухьа «Алханчуртский», «Ингушский» совхозий кулгалхоша, специалисташа сухалбе беза шоай боаламашка долаш доза кхочамбоацараш малулла сихагІа дІадахара. Боахамашта доккха зулам да хІанз а бІаьстан балхашта кийчо ца яра бехке бараша лер.

«Сердало» газета рейдови бригада: Н. ДЬЯЧКОВ, МалгІабика района халкъа тІахьожама комитета председатела заместитель; В. ТАГУРОВ, районни газета отдела заведующи; М. Р. ПЛИЕВ, газета спецкор.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ТОАБЕ КЪОНАЧА КОММУНИСТАЩЦА БУ БОЛХ

Дектаре - денга дегlаухаш латт тха района коммунистий мугlараш. Хlинз эзар гаргга коммунист ва тха районе. Из lалахьмате бакхо низ ба района хьалхашка латта болхамен политически декхараш кхоачашдеча. Хьалха латта болхлой, колхозхой КПСС членалла хьайiбра дош хlинз а районан бюро хlара заседанешка уттаду. В. И. Ленин вань 100 шу дузе ди дездеча шера шоай вахар цул пареда дуьзар къахьегамхой чlоагlа безам хилар бахьан долаш да из. Уж ба къахьегама коллективашта юкъе накха сийдараш, дика къахьегарца къьастта белгалбьлинза нах.

Цхьабакъда партийни билет кара хилара политически чlоагlа хилац юххьанца хьайна къона коммунист, Цудухьа даим болх бе беза нарца.

Из кхета а лей къонача коммунистащара кхетама болх даим тоабу парте райкомон юххьанцарча партийни организацеш. Чулоацам кlоарга болаш, хан-ханнохьен бу къонача коммунистащара кхетама болх «Минеральный», «Верхненаурский» совхозий юххьанцарча парторганизацеш. Укх шера цар парте членалла хьайна 11 саг ерригаш а юртбоахама мугlарера специалистеш ба. Уж ба болхло Шамсудова, шофер Ясаков, тракторист Сайдулаев, скотник Хушаев кхыбараш. Коммунистически къахьегама ударникаш, производстве хьалха латтараш ба уж.

Хьалхе дена партийни организаце вахара юкъезача тlехьагlа зика партийни закалка эш къонача коммунисташа. Из кхета а деш, хlара керда хьайнача сага цунна эзаш бола партийни нагрузка яла хьож цу шин совхоза партийни организацеш. Иштта «Братский» совхоза кхалнакха Совета председателалла харжа могалй Ахлуева Маша, хlалта механизатор Хадаев Якуд принципиальни, цlаккха харцлургоаьш саг ва лына цlа дlахха из «Наурский» совхозе. Партбюрос хална тlаьхожана группа председателалла могаоаь из. Дика лоархlаву Якуд шиЙ общественни балха деккарех. Хlалта кхыбараш та дукха чоалхане дола дош къовстаде поручени ду партбюрос. Иштта тlехь-тlехьагlа чоалхонегlа а луш поручениш телаш къонача коммунистий хьинар айду партбюрос. Цул совгlа партбюро секретара даим тlахьожаш лоаттабу цар политически дешара, тlадиллача партийна гlулакхашна уж лоархlабалара, дешана а хьалдеча а литература, иштта дlахо. Цул совгlа царга хьинаре дакъа лоацийт коммунистий отчеташка ладувгlара четань собранеш кийчеча. Цу гlулакхо партийни поручени а, КПСС Уставо дlадехараш а, производственни заданеш а кхоачашъяра цар бехктокхам айбу.

Иштта вlаштlехьбаьккха дика лелабу къонача коммунистащира болх «Горскнефть» НПУ, «Озерный» винсовхоза партийни организацешка а.

КПСС райкомо даим хьадех юххьанцлоча партийни организацешкара коммунисташте уж лоархlалургбола поручениш мара ца телае а хlалта эзача царна новкъостал дар а.

Цхьайолча хана укх тайпара моттиг а нийслу. Къонача коммуниста толамца кхоачашъю шийна енна партийни поручени, хlалта парторганизацие секретаря из теркал ца а веш е дика дош аьнна хоеста а ца веш кут. Из санна моттиг нийсълийта йиш яц, коммунистий хьинар а денал а лоху цу гlулакхо.

Юххьанцарча партийни организацеша а КПСС райкомо а теркама юкъмоттиге лоаттаду парте къонача воазаленна идейни закалка ялара гlулакх. Партийни дешара шаl коммунист юстара вицац. Царех цхьабараш лакхерча дешара заведенешка заочно дешаш ба. Цул совгlа тхо долча пlашагlъелла болх беш а къонача коммунистий школаш, партийно - советски болхамен активан школа, цехови партийни организацей секретарий партгруппоргий семинараш. КПСС райкома бюрос чlоагlъьча планах, хан-ханнахьа хул цар занитеш. Цул совгlа нхе шерал лоагlа стаж болча коммунистащца каст-каста семинараш ю райкомо. Цига партийни строительства дешаш lомаду цар КПСС керттера документаш доал. Царна хьалхашка лекцеш еш райкома отделий заведующица, секретараш В. Т. Веленко, У. З. Заурбекова, Р. А.-Х. Решидова, Р. А.-М. Муратова, кхыбараш.

Къонача коммунистий школаша дика новкъостал ду коммунистащта уж политически чlоагlбалара, района общественни вахара юкъеоз.

Укх деношка «КПСС XXIII съезда КПСС Устав кхоачашдара коммунистий бехктокхам айбара» яхача темах хьинача райони теоретически конференци хьийтьеча дакъа лоацаш вар 200 гаргга къона коммунисти юххьанцарча парторганизацей секретараш. Къонача коммунистий хьинар айдеча дукха де йиш я уж парте членалла дlаэце могабьрий а. Политически дегlаахарга, къахьегамо цар лоацаш дола дакъа малагlа да хьежа беза уж. «Горскнефть» НПУ коммунистащ А. Г. Маусм, А. С. Новицкен парте дlаэца рекомендацеш елар бурув деттарашта А. И. Мацукован М. Ф. Кригован. Цар кандидатски стаж иштта чакхйоакх хьожаш хилар уж, цар общественни производственни балхаш кхоачашдеча тlахьожам лоаттабир. Из бахьан долаш политически чlоагlвенна шинь парте кандидат массане мога а веш парте членалла дlайийцар шу доалаша а. Хlальта хlанз дика болхлой, рационализатораш ба уж шаккхе коммунист. Къонача коммунистащца беча кхетама балха дукха дакъо юкъекхуь парте ветеранаша. Каст-каста тхо долча къонача коммунисташта юкъе бlарго йиш я къьона коммунисташ А. А. Мамакаевн Г. Г. Костюкови. Дукха хул цар къонача коммунисташта дуьна. Хlальта къонача коммунисташта сакъердаме кеташ а хул цар беседаш.

Къонача коммунистащна иштта беча кхетама балхах дика баркат доал. Политически а организаторски а балха опыт lоаю цар. Цо торо хулийт райкома дукхха а чоалхаче а гlулакх кхоачашдергдола кадрай резерв lалашъе. Укх тlеххьарча хана 21 къона коммунист бехктокхамерча балхашка хьожавьа райкомо. Гlулакхаца дикен лелабу цар шоай болх.

Къонача коммунисташта кхетам балара доал каст-каста луш КПСС райкомо бюро тlа юкъанцарча парторганизацей секретарий семинарашка. Парте керда хьайцараша марксистско - ленински кхетам балар, уж партийно-политически балха юкъеоэр. цар бехктокхам айбар — керттерачех дерхl оаха дойна беча кхетама балха.

М. САТАЕВ,
КПСС Надтеречни райкома организационно - партийни балха отдела заведующи.

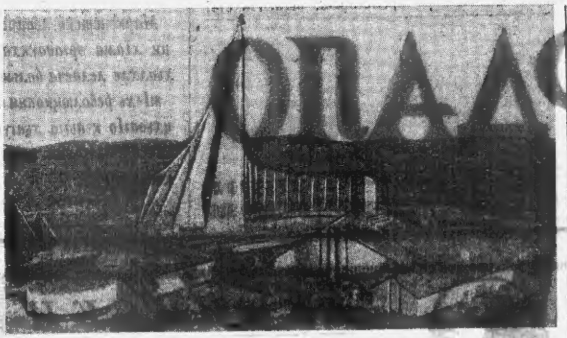

Укх шера март бетта японски городе Осаке хьеслаергйоала «ЭКСПО-70» яхача Дерригдуйен выставкерча советска павильона сурт.
Павильона 100 метр лакхача кlай беса-нlеча задне тlа марск гlаш дола. Цун чура че 200 эзар кубически метр я.
«ЭКСПО-70» яхача выставке Советски Союзо гойтаргда lилмен техникен дегlаьхувлача, Советски lалдал латтача шерашка дола толамаш. Экспозицена юкъе керттера моттиг дlалоацаргья В. И. Ленин вань 100 шу дизара хетавьча материалаша.
ТАСС фотохроника.

КОЛХОЗА КЪАХЬЕГАМХОЙ БОЛЧА

«Владимир Ильич Ленин вань 100 шу дизарах» йолча КПСС ЦК Тезисий хlара раздел lомаш Шелковской района къахьегамхоша. Из идейни а политически а чулоацам кlоарга бола коммунистически парте документ района къахьегамхочуна дlайовзийтара мехтьаха лаьрхlача мероприятей план еттайир парте райкомо. Цу балха юкъезаю партийни образование системе болх беш вола 62 пропагандист. Юххьанцарча политдешара школашка КПСС решенеш документаш lомадеча школашка программана юкъейоалай КПСС ЦК Тезисаш lомелга. Хlальта, партийни просвещене кхыча звеньяш а Тезисех кlоаргга найда ц.

Ер бутт чакхбоалал района ертъа «Партех бола ленински хьехама дlаоацара хан» яхача темах йола теоретически конференци.

Укх деношка дlеча угольнашка, клубашка, предприятешка къахьегамхошта КПСС ЦК Тезисаш дlайовзийтаргш ва 350 лектор, 400 агитатор, 100 совгlа политинформатор.

Партийни комитеташа дукхагlа теркам тlабохийташ вар фуд аьлча из да Тезисаш дlайовзийтара бал... идейно-теоретически боарам из болх къахьегамхой коллективий вахарца, пятилетка заданеш кхоачашъяра царна хьалхашка латтача декхаршца юзар.

Ер болх дика вlаштlехьбаьккха дlаьдеш я «Червленский» колхоза партком. Иштта кьайбах леладеташта, жа-товарни фермашка вlаштlехьеллай йиь популярни лектори. Цу лекторешка ла леладера lомаю КПСС ЦК Тезисаш. Хlара бетте хьайбаш дlаьдараш занитеш еш ба пропагандисташ Р. М. Нерсесов, А. Я. Овсянец, И. Н. Пономарев, кхыбараш.

Колхоза парткомо отталвьча плана беш ба политинформаторам. Каст-каста го йиш я уж колхоза фермашка, бригадашка. Колхозхошта къахьегама дукха, евзевнай политинформатора С. С. Машенкоса ю политинформацеш.

Партком вlаштlехьдаккхаьд ленински моттигашка хиннараша колхоза къахьегамхошта хьалхашка дlадийцар долга. В. И. Ленина вахарах, цун гlулакхех лаьца. Ильич ваьхана моттигашка шоашта бlаргадайначох каст-каста дуьц колхозхошта пов. А. Г. Федюшкина, М. К. Борьксина, И. Л. Гордеева.

Колхозе 100 совгlа агитаторашта юкъерча 40 коммуниста, звеной кулгалхоша, хан-ханназа беседаш ю шоай коллективашка. Цу гlулакхо дукха новкъостал ду хlанз хьалхашка латта лоархlаме практически декхараш кийса кхетале а шоай торонашка хьежжа социалистически декхараш тlаоца а.

«Ленински пикъ хьаллаьца вай долхаш а да кхоачарг а да коммунизмага», цу эстаинна лелалу «Червленский» колхоза къахьегамхоша 1970-ча юбилейни шера тlаийна социалистически декхараш. Нагахьа сайна дlадахача 1969-ча шера колхоз 600 эзар сом пайда хиннабале укх шера 2360,6 эзар сом пайда эца леорl цар. Пачахьалкхенга йохкарга: кемсаш — 1500 тонн, бьцаш — 70 тонн, дух — 560 тонн, тха — 260 тонн, фуш — 210 эзар.

Ди тlехьа организаторски а политически а болх дахьбеш хьайолгlа колхоза юххьанцара партийни организаци. Къахьегама овсарле лакхьара, тlайица социалистически декхараш хилал хьалха кхоачашдера тlаберлабьб беррига болх.

Майрра ала йиш я «Червленский» колхоза къахьегамхой общественни производства эффективность лакхъяра шоай низ кхобергбоалаш бац аьнна.

П. ХОРОШИЛОВ,
КПСС обкома инструктор.

КЪОНА БРИГАДИР

Дегlаухаш а кхиlаш ... комсомолецаш Каргалинский ... колхоза болхам. Дlадахача шера башха дика котало пьккхар цу боахама къахьегамхоша — хана хьалха кхоачашйир пачхалкхенга ялат доххара ихе шера план. Пачхахьалкхен план кхоачашъеча къьстта белгалъьлар Арсамбиев Ярагlи керте латта комсомольско - кагирхой бригада. ВЛКСМ 50 шу дузача (1968) шера ерригача культурах ихе шера план кхоачашъяй аьнна рапорт делар бригада коллективо. Комсомола юбилей хиле «ВЛКСМ 50 шу дизара — 50 ударни ди» аьна цар дал кхайкарал хьаллакьар республика производственни коллективашта.

... Шозла шера 1969 шера la. Юртбоахама къахьегамхошта, дукха халонаш хьалхашка оттайир цо. Баккъа, уж дукха новкъа хилазар Арсамбиев Ярагlе бригада кхашта. Хашнахьен дикал лакха йолаш дlадийнадар ялат. Гуракь дlадийна ялат керттерча дакъе шелал ца кхетаи дисар. Хlальта 60 гектара тlа дlадийначоа чlоагlа зе даьлар. Бригада советс дийцар из доп. Цхьаболчар из кха юха аха а аьха цу тlа кхийола культура дlае еза йоахар. Механизатораш раьза хилайзар цу деша. Кха юха ца а оахаш ялат бахьан къовсам лоаттабе соцам бир Совета членаша. Ялат кхедерий балха опытах, говзалах, удобренех, хий деххарех бола пайда боавача наха тlайiцар из соцам.

— Чlоагlа шелал латташе а хlара гектара тlа шиша центнер аммиачни селитра юллаш удобренеш ехкар оаха кхай тlа, — дуьц Ярагlе. — Халонаш дукха лоаро хlаране, цхьабакъда, легкъаш саг вацар. Хlаране дика кхетабора шийна тlалатта бехктокхам.

Доа деша а деша лаьтта кlезгдукха кlаьдденачул тlехьагlа деррига кхай тlа лоаццача хана хий диллар Арсамбиева бригада механизатораша.

Иштта хьийгача къах дика беркат даьлар. Хlара гектара тlара 25 центнер ялат чуийцар цар.

Ярагlи керте латтача комсомольско-кагирхой бригада тlачlоагlдьча эзар совгlа гектар лаьттах 600 гектар хий дехкаш да. Дlадахача шера хий дехкача кхашка хlара гектара тlа 34 центнер ялат, план шин бlаь йолаш 370 тонн шекара свекла ихейир цун бригадо. Агротехникан лерттlа пайда эцарах, кхоахо хашнахьен шортен удобренеш оххарах, хий деххарах дика хьувкъам чуэц бригадо хlара шера.

Дукха кагирхой ба Арсамбиев Ярагlе бригаде. Хlальта кхь а хьатlаухаш а латт уж. Цар дика кхетаду шоаш хоза тlайцаргболга, царна еза йола професси къаргалле новкъостал дергдолга. Из иштта долга къьста белгалду укх масала.

Специальность йоаьаш кхуври воагlа эlамига саг вар Акбулатов Бек Ярагlе бригаде балха веначча хана. Юххьанца говрашорди лелаеш вар из. Ярагlена кост-кхета бlаргагорш Бек техникага хьежаш латташ, цунца безам болаш ва волта кхетадир цо. Трактористий курсашка деша вахa безам бий хьа аьнна Ярагlе хьуттача гlадвахар Бек. Иштта тракторийн курсаш яьлар Бека. Хlанз бригаде дикагlа болча трактористех лоархlаш ва из.

Иштта деша бахийтарех механизатораш хинно Баймурадов Абубакарах, Катаев Халатах, Махмаев Ильясах, иштта кхыбарех.

Ткъаь шинь комсомолец ва бригаде. хlата цар массане а дика къахьегама толамаш а доах, моллагlа болх шоашта тlабиллабар аьнна. Цар бригадир Арсамбиев производства организатор хилара совгlа комсомольски вожак а ва. Ялх шера комсомольски организацена кулгалдаьд цо, ВЛКСМ горкома бюро член хиннав.

Арсамбиев Ярагlе бригада дикагlа дола лаьтта шекара свекла дlае къовстадаьд. Из хьувкъае lомабешаб бригада кагирхой. Дlадахача шера 150 гектарах кlаране тlара 370 центнер шекара свекла чуйiцар цар. Хlальта цхьацайолча участкашкара дукхагlа...

... Дукха терко ю Арсамбиев Ярагlе кагирхой коллектива бьта. Цун инициативах укх тlехьарча шин шера столови, цlа уголок, общежити чуйола бригадан стан хьалъьй. Цул совгlа деша безам болча кагирхошта эша хьелаш вlаштlехьдоах бригадира. Масала, цун бригаде болх беш хиннача Мусхаджиев lийсайга колхозо стипенди а телаш техникуме дешийтар. Колхозе гидротехник волаш къахьегаш ва из.

Хlанз беррига низ тlабахийтаб бригада механизатораша тракторашш юртбоахама техникен бlаьстан болхашта кийчъяра. Къьстта дукха болх ба бригадира а. lуйрийна дена сарралца мастерскишка, кхай тlа лелаш бlаргаго йиш я из. Массанахь кхача, хьажа вевза кул. Тамаш а яц, В. И. Ленин вань 100 шу дузача шера къьстта бехктокхамен лакхен да бригадо тlайица социалистически декхараш.

Кагирхоша Ярагlи хержавар дукха ха йоацаш хиннача Нохч-Гlалгlай областной комсомольски конференце делегатала.

А. ПЕНЬКОВ,
ВЛКСМ обкома секретарь.

БОЛХЛОЧУН ЭСКИЗЕГlА

Хlара шера еlаь эзар гаргга турист воагlа Кронштадте — эрсий форда сийлен городе. Къача белгалъьйнача моттигашка а санна, уж хьож Форда завода болхлошта дегlача памятникага. Доккха хlама да из памятник цу заводерча болхлочун — Ануфриев Виктора эскизегlа тьелаь хилар. Хlанз шу дlадьинад цо йилла изобразительни искусствий студи заводской культура Двореце болх беш йола. Ткъо гаргга саг ва цу чу — керттерча лакъье къона болхлойи икъерча школий лаккерча классашкара дешархойи.

Ануфриев Виктора ший хьехамца кхебьараште юкъе ба шоай дlахора деррига вахар художественни творчествана хетадераш искусстве профессионалаш а хиина дlаттараш.

(АПН).

Механизированни птичникашка лаьрхlа оборудование дукха арахеца йоаденнай Пятигорски машинашье завод. Цхьа ерус йола «ОБН-1» яха оагилгаш доакха батареш арахец 15.000 яхкача котами лаьрхlа.

Цу тайпарча установка тlа механизаци ць да лоакъар тессара хий мелахара, чура чена чуйiнача бlехалах цlенъяра балхаш, автоматически программи управленеlа фуаш гулдеlа. Птичник лелаеш цхьа саг ва.

Хьалха бохкана карагlаьннарий Выставке хьожа оттаь я цу тайпарча установка фрагмент.

СУРТА ТlА: ВДНХ птичница П. А. Изотова «ОБН-1» управление пульта хьалхашка.

Н. КУЛЕШОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

В. И. Ленин вань 100 шу дизарга

Ленин социалистически

ШЕРРА шера, Владимир Ильич Ленин вань ди белгалдоаккхаш, ленинизма сердалоно сийрдабоахаш хьабенача революционни къовсама накъъага юкъахьеж советски халкъ, дерригача мехкий коммунисташ, деррига хьалха латта адамаш. Ер шу шийтайпара, юбилейни да. Укх шера дерригача мехкий къахьегамхоша белгалдоакх В. И. Ленин вань 100 шу дизар.

Шоай хенарча наха тlехьанна лоархlаме хиятта, ньяха дукхача ноахалий вахаре эргалонаш ерзьа аьнна хеталуш хиния, хьалхарча ханара дукха идей ха доаца хинай. Уж юхайоагlаргйоаш дlаьаний, хьогге а йиньенний. Хlальта шlаккха а лергйоацаш йола, шоай байракха кlал сийлахьйоккхий социальни эргалонаш хиина йола ленински идейи хlанз а вай планете гlолла коталонна чаккьоалаш латт. Цар влияни мелдуш яц. Ха дlа ме йола чlоагlагlа хул цар дерригачен исторе лелама, ньахъ хьакъалаштен дегаштен ея йола влияни.

I.

В. И. Ленин—кердача заман кортамукъален болама теоретики бачьчек. Хlанзарча заман марксизм йолча ленинизмах низ бола теоретически терз а, чаккдоахача революционни гlулакхий массе оагlорахьара кийчъаль идеологи программен а хиний дунен халкъашта юкъерча пролетариата. Ленина творчески дегlа а йоллений. йlаьхий а яй марксизм. Цун балхашка дlахо дегlадоаладаьд марксизма деррига керттера доакъош — философи, политически экономик, lилман коммунизм.

Исторически хlаха кургдоацаче аьнна капиталистически строй кlалхарьяккха гlерташ болча буржуазни историкашен социологашен эргалонаш еш бола ленинизма лоархlам шоай хурдаь lотаlабу. Факташ гуччахье йоллошеьа а, уж гlерт ленинизм къыча мехкашта мегаш йоаца, хьаддача цхьан къамал лоархlаме йола, «халкъа» эрсий хьалашта йола «продукт» хетийта. Буржуазни социологаша йоах, ленинизм «халкъа эрсий явлени» я.

Нах lехабеча нарчача гlулакха буржуазни идеологашта новкъостал ду реформисташен кlалхарча ревизионисташен. Цар йоакъ масала, эрсий революци «марксистски идеологе ма яххара хиниязи». Буржуазия идеологаша а санна, цар харцлу эрсий революци законагlа хила довгlача тайпара хlана хилар.

Россе социалистически революцена эша материальни предпосылкаш йолаш хинна хиларах дола дош эгара лоархlамегlара дош хиннад, хlана аьлча цкъа из къоста ца лаьча нах революцена тlабига йиш яцар. Ленина хьахьеккхад кагий буржуазни идеологаш меньшевикашш II-ча Интернационала лидерашш цу деша буржуазни строй меттагlа ягlйоацеш чlоагlа хилар кхайкхеш болча буржуазни идеологашца барта хилар. Ленина хайнад, XIX-гlа бlаьшере чаккйоалача лаьара дунен капиталистически система ший тlеххьарча стада—империализмга—яьнна хилар. Вай мохк дегlаарах дийцача, из дуьен исторе керттерча накъагlа хьедела хlама да: революци лалехьарча Россе а хиннай деррига къыча капиталистически мехкашка хиннараш санна йола производства керттера формаш. цига хиннараш санна йола производственни отношенеш, цига хиннараш санна йола классий отношенеш. Малхбузенеевропейски американски капитализмана lеххьа XX-гlа бlаьшере йоалаенача юкъе империализма стаде чу яьнай российски капитализм. Россе исторически дегlаар шоай тайпара кхинадолладеньба, дуьй дегlаахара юкъарча накъагlа хьаденад из, цо хийцаш дунен исторе юкъарча делама юкъа болеш латташ хинача мехка керттерча классий керттера соотношенеш (В. И. Ленин. Соч. бизза гуллам, т. 45, оагl. 380—381).

Социалистически революцеш йолча ленински теорена лерде йиижай империализма замалахь деррига мехкаш дунен капитализма бlарччо цхьо система хилареи из система бlарччо хьайiйцача социалистически революци ярга дlаккхьеча хиларен факт. Цу хьалашна боккхача лоархlаме да производительни низаш дегlадахкара боарам моллагlча мехка лаккарга хилар а доаца. чуран ерахьарен хьалаш бахьан долаш, социалистически революци яра кlезигагlа экономически кийчбенна империализма бlарччача зlанарах мелагlа дола дакъа лоархlалуш бар малагlа мохк ба хар.

Цу тайпара дакъа Россе хиннай. Дуккьал укказа йиззагlа хьагучаьинай империализма зано революционни болама еша керда белгаланаш. Буржуазно-помещикий стройна духхьала къовсам лоаттабе гlеттар капитало чlоагlа эксплуатаци еш хиния болхлой, помещикий lазапо тоlабьь боахка ахархой, къьмий йистошкара тоlадаь доахка халкъаш. Россе болхлой класса керте лаьттай тохкамах чаккхьайна большевикий парти, ленински парти.

Капитализмана штурм езга дlадехаш хиннача кердача заманаль ленал доацеш хилар парламенташкара ходлагlа бола социал-демократически харжархой массел революционни къовсамхой боацаш бола члении юкъебоагlаш хиннай II-ча Интернационала реформистски партеш. Шерача легальноста а кlальте иштта парламентски къовсама ларда тlа дехьача доазаш долхе тоамий а хьалдеша идейни йоакхо ца хилара, организационно екъекина хилара, ... цу партешта. Варта ухлга реформистски партеш дегlаеорья тlа-тlа духагlа керттера тендени а хинна дlаоттадо латтар. Кхетадеш за, lаьдал хьадехккхьяга революционни къовсама юкъарча довщийт дола деххар а хинна дlаэттача кердача исторически хьалашка пролетариат цу партеш бlубенна яхха йиш хиина ца хилар.

«Политически потрясенейн революцейн ха дlайолаенначаь» (т. 11, оагl. 18) капитализмана штурм йолас ела ха хьатlаккхьача кердача замах дlадехарашкен деккарашкен хьежжа хила могаргдолаш йола партеш а нь хувцанза ярглоацаш яр реформистски партеш. Общество дегlаахара эша керда хlамаш терка а деш, Ленина хьаьй эрсий революционни традицеш малхбузеневропейски социализма хьалха латта опыта шийна чуьх вlашагlтохаш йола парти.

Юххьанна дена цу тайпарча парте лоархlамегlара белгалонаш хилар капиталистически стройна а lазапа ерригача формашна а машар ца хуйта, дерригlа революционни гlуллакхаш чаккдохилта, буржуазни идеологе мукъагlа яхача къовсама революционни методаш делое, общества оалангара эргалонаш е ца тугача оппортунизмаца машар ца хуйта.

Реформистски партешта тара йоаца болхлой класса революционни парти, марксистско-ленински парти — иа я ший деррига гlулакхаш «пачхаьалкхен lаьдал хьадаккхен» цу тlа а духхьал пролетариата диктатура формехьа дола lаьдал хьадаккхен» (т. 41, оагl. 189) пролетариат кийчъяра гlалерзадеш йола парти.

Бокъонца йола революционность белгалйоал гlулакхашта, объективни хьалашта анализ еча ханара lаьмаш кхетам хилар наьха, классий, партей революционни хьинари инициативен бокъонна бакъаь тlаацарца вlашагlдухазалойташ хиларца. Цуй юкъа цхьаккха хlама дац революционни кхоачилла тамашийна боккха низ ба аьнна хетилга, дlахордар ца гуш цунах ташилга ларде уллаш а хlальта революционноста керттера критери а лоархlаш къовсама эгара ярагlа йолча формана тlехьа латтар массанеи а революционнегlа ва яхаш йола положени хьалхайоахаш а йолча революционаризмаца. Иштта лоархlаш хилча хьыметтел эгара революционнегlа долча лозунгах а. нагахьа санна вахара хьалаш, эшараш, болама реальни формаш теркал ца еш кхайкадеш из дале. даьсса дош хул. Ленина белгалдаьхад. «жарчизмо харцаьхадовхараци цуп дош йоаца тактикех» (т. 17, оагl. 49) бокъонца йолча революционноста чlоагlа хийра хилар, болама бокъонца дола гlулакхаши хьалаши теркал ца а деш лозунг кхайкадарах «ца хила оамал а боацаш революционни фраза хулаш хилара» (шигтача, оагl. 217).

Революци бахьан долаш лоаттабу къовсам толаме хилаш реальни эшарех, нахех по кор гlертолаш хилча мара, из хьалха ца лелхача а цу цхьан хинна вахарал тlехьа ца бусача а хина мара. Ленина чlоагlа критика яьй революционни кризеса хе хьатlакхьача йоллашехьа а болама кулгалде ца тугаш lийнача аьттехьарча оппортунисташта санна. иштта объективни хьалаш теркал ца дельча «аьрдехьарча» авантюристашта а. Аьттехьарча а «аьрдехьарча» а капитулянташта духхьала дерзадаь дола марксизмо-ленинизмо керттера дlадехар сенах латт аьйа. из латт. наха юкъе беш бола революционни болх кlоаргабарахи шерберахи; революционни марксисташта-ленинашта цунах гу «хьалда бола тlом дlабоалабара бокъонце хинна кийчо» (т. 9, оагl. 135).

Марксистско-ленински парте, белгалдоаккх В. И. Ленин вань 100 шу дизара хетальча КПСС ЦК Тезисаш тlа, хаддавза lомаю марксизма-ленинизма юкъара принципаш хьаддача хьалашка юкъмеххахьара чоалхане говзал. Болхлой болама бух соцаш лерхlараш моллагlча хьалашка хьалхаш шо кхоачаргболаш я из. Ленина хьалла харцаьа лаьрхlад оппортунизм цхьадолча даькье дlадехараш парте программана юкъедахьа гlертар санна, иштта керттера революционни декхар цхьадолча даькье дlадехарашца къайлладахьен хувцен гlертар а. Реформаш бахьан долаш лоаттабу къовсам революци кийчъяра гlулакхашта тlаберзабу парте. Цо харцье «Болам—долла хlама да, бух соцаш лерхlар—цхьаккха дац» яха оппортунистически тезис а сийлахь-боккхий событеш чакхьяхара низаш гулден кхотаден вlаллаца а воаш шин-санагlа уж хиларга хьежаш ягlа догматически сектанство а.

Социалистически революцех йолча ленински теоре башхало я цо, империализма ерригча система социализмага довлара кийчьенна яьнна хилар теркал а деш. пролетариатен цун партешен империализма зlачарпара эгара мелагlа дола доакъош лоархlалуча мехкашка чаккдоахача революционни гlулакхий майрача инициативаах массаза а кор гlортолга нь хилар.

Капитализма тlеххьара стади хиларах тарра, империализмах дола lалман теори дегlа а кхувлаш, Ленина хьалийлад империализма замалахь капитализм цхьан боабамагlа йоанаш дегlаахара закон. Цо меттахья хlама тохай каутскиански «ультраимпериализма теорена» а къьастта хьайiццача цхьан мехка социализм котъала йиш ца хиларах йолча троцкистски теорена а. Империализмана ньча lилман анализох цун хила хьакь долаш йолча вlашдухьаленашен вывод ятай Ленинга, тайп-тайпара мехкаш социализмага цхьан хина кхоачарг ца хиларахи империализма фронт эгара чlоагlа дегlабенача мехка хоаланза яргlоацаш ца хиларахи. Из вывод марксистски lалмера керда дош дар.

Россе пролетариата хьалхашка юкъарчал доацаш латтар демократически революци бахьан долаш къовсам лоаттабара декхар. Цхьабакъда, Ленина, меньшевикашен троцкисташен санна, китайски пен юкъе а оттабаь дlакъоастаяьц из социалистическичох. Демократически революци пролетарски революци яра предпосылкаш вlаштlехьъьяьинача хьалашка лоадама пауза йоацаш социалистически революцега йолаш хилар лаьрхlад цо.

В. И. Ленина хоаламболлаш критика яьй. «перманентни революцех» йолча троцкистски теорена, цун доккхагlа дола эйо буржуазни революцегара социалистическичунга довлара дош кхета па деля а лоархlаш. Из хьахьоккхар буржуазно-демократически хьесапера вlашдухьаленаш юкъера йоах яхаш империализм Троцке харцахьа кхетаеш, революце тай-тайпарча этапашка пролетариатан ахархоштен юкъера гlулакхаш юхамчачхьа доахаш хинна хиларца. Россерча пролетариата низехи ахархой революционни торонехи па а гешаш, европейски мехкашка социалистически переворот яра уйда кхинад Троцка. Гlулакхага диалача цунна из гlийртав российски пролетариат социалистически революцена тlа ца а ерзаеш, ма дарра аьлча, хьадда йоанача ханна из тlехьайоахаш хиннача «перманентни революцех» йолча ший теоре реакционни чулоацам къайлабахьа.

В. И. Ленина троцкисташта а хlальта тlехьагlо «аьрдехьарча»

ФАШИСТСКИ ГЕРМАНИ ЙОХАЯЬ 25 ШУ ДИЗАРГА

КЪАЬНАЧА УРАЛЕРА ТАНКАШ

Танкашъерша-уральцаша кхоачашдир шоай керттера декхар — машиний дикал- лакх а еш уж дукхагIа арахецалга. Завода летописа юкъе дукха да танкашъерий къахьегама турпалах дола масалаш.

1941 шерара октябрь... Москвана гергахкхаьчча мовсагIа «Правда» сагIонаш тIа доккхача элоппаша яздаьд: «Даьхенна боккха кхерам тIеттаб!» Цу деношка Харьковера къаьнача уральски городе хьаьхо йолаелар эшелонаш. Харьков цу хана мовсагIчуй карапр, цхьабакъда, цо хьаьхийта эшелонаш цига дIакхаьчар. Хьалхарчорна дар Т-34 кхоча танка чертежаши технически документаши. Харькове юкъагIдаьккха уж башха-дика машинаш хьаьлта хьалхагIа вагонаш арахецаш хиннача заводе юхадIадоладе дезаш дар.

Цу деношка го баьча Ленинграда Кировски завода оборудовани тIайола эшелонаш йоагIар Челябински тракторни заводе. КВ яха еза танкаш хьаьлга вIаштIехьдаккха дезаш дар уккхза. Чархаш тIа яр В-2 яха танкови дизелаш арахецаш хиина завод.

Малха чалхбоалехьарча районех фронта низ бола арсенал яр — Коммунистически партена карагIдаьнна сийлахь - доккха гIуллакх. Лоацача хано — 1941 шера июлера даш октябре кхаччалца — Урало, СибирегIе, Поволжье, Казахстане дIайихьар 1523 предприяти, цу даькъе 1460 йоккха военни завод а йолаш. Уж дIахийсье производствени майдаш тоьъацар. «Калибр» яха московски завод дIахоржийр, масала, цу хана хьалдеш лаьттача челябински оперни театре. ХIаьта ... предприятеше шоллагIа валар ... дIадоладир.

...Хьалха дене а IалашIете шийла а Iе дар Урале хьаькоржаш лаьккхаьчча кана. Хьабаькараша цхьаьшта барзакаш хьала йора, толам йоалар, вагонаш Iе а йоассаеш хьалха моттигерча завода хиннача хьасане корпусешка оборудоваш вIашагIйоллар. Цехашка дар «Уральски танкаш фронта!» яла лоцунгаш. ДIаоттаяьнна станокаш цу саьате танкай оаткалаш хьие йолалора. Цхьабакъда сборочни цех хьаьса яр конвейера монтаж еш мара лаьттацар. Иь сихагIа йола бе йолаяльйтара тIадеззадаьдар фисмикагара деш директорага хьабоалла болча нахьа, эррига коллектива хилан.

Дани хIана бар аьнна хахашка бар завода директор Ю. Максарев, ВКП(б) ЦК парторг С. Скачкови. Керттера декхар —танкаш арахеца могаргдолаш цхьа баргбола коллектив вIашагIйоллар, фронта IеланьмIте чIоагIа эшаш йола танкаш сихагIа арахецар.

Керттера конструктор А. Морозов, цун заместитель Н. Кучеренко, конструктораш М. Таршинов, Я. Баран, А. Шпаклер, кхыбараш а дани завода ба шина хеталора. Цуй, заводе, нарна корайоагIар конструкци тоавра, ботхалаш хьавра, танкаш вIашагIйохкера дикагIа йола варианташ. С. Кацi, И. Окуневи керте лаьтта технологаш технологи, толашагIа йола приспособленеш, дикагIа йола инструмент хьаяра тIехьа лоаттабеча къовсамашна хьалхарча мугIарашка бар.

Дийнахь а бус а иа социн бора болх. Москвана юхе контрнаступлени елга сихдечнача хана — 6 декабре — сборочни цехе митинг хилар. Урале вIашагIьеллача эггара хьалхарча танка тIа хов гIоазьнина водитель - испытатель коммунист Ф. Захарченко. Йола бе йолаелор двигатель. Массане а «ура» яхаш цIогIарч а детташ тохкам бе аньлар танк.

Из котало чIогIа тамашийна хIама дар — чертежаши оборудования хьахьанча 55 дени бийсем мара ца дар. ХIаьта 1942 шера 20 декабре фронте дIаяхар 25 танк тIалатта эшелон. 1942 шера март бетта танкаш хьесча Уральски заводо тIом болабалалехьа Харькове арахецаш хиинараш миссел машинаш хьайоал. Уккхза, Урале дерриге сентара дIадоладенна хьежнча уж дукха яр. Цхьабакъда, Мурманскера хьана Севастополе кхаччалца йолча фронтана эшачунга хьежача, уж геттара а кIезига яр.

ЦУ ХАНА план кхоачаше хилар Челябински Кировски завод а. Уккхза а яр шоай халонаш. Танкаш арахецара бола хилар Челябински тракторни заводах. 1933 шера болх бе йолаеннача цу предприятех парте XVII съезде Серго Орджоникидзе аьнна:

«Сона дукха бIаргзайнна вай тайп-тайпара гIишлош — дика а ро а, цхьабакъда, Челябински завод санна йола башха-дика гIишло вай кхы яц. ГIишлошъерех а новкъостех уральцех а... Iаламате дика завод хьа ца аьнча ала хIама дац».

Цхьабакъда ЧТЗ тIехьаьнна дика предприяти хилар баьнинче нийсъелар къаьстта а дукха халонаш. Танкаш арахецаргйолаш тоаеш хьача цIенхаштта кувшийзар технологически процесс, кхыча тайпара а бийзар планировка, оборудовани, инструменташ, оснастка кхыча бесса хьие бийзар. ХIаьта йоха а иь керда шалъе бийзар эррига а хIана ги аьнна цевзи.

Дукха ха йоацаш геттара дика хиина хIана йохае хала а. Завода хьайола кадрош болхлой бехзонца бехзар... Керттердар дар диха вIаштIехькхьаьккхача тракторш арахецаш хиннача поточни производствона дакха квалификаци йола болхлой па эшаш хинклате. Кхы а аьн хIама да танк, хьаьега къаьстта КВ санна яр хьаела. Уж цу хана дукха хьесш хиар, цул чоалхане оатхалаш уьлаш зертIа нийсъа гоаза мастераш эшар. Эггара хьалха хьалха ... хилар фу дар аьнча, из дар танка дуккхача узлой конструкци чоалхане хургйоалаш мацогта тоавр, уж дукхха арахецаргйола производство вIаштIехьъякхар, уникальни оборудовании лакха квалификаци йола дукха болхлойн эшаргбоацаш технологи эргаькха тоавр.

Москвана кхе гурахье хиннача тIемаша дакъа лоацаш яр Челябински заводо арахийна КВ яха танкаш. Заводо лоацача хано (33 дийнахь) Т-34 яха танкаш арахеца йолайир. Из вIаштIехьдаьлар танкашъерий шин коллектива — Уральски танкови заводи Челябински Кировски заводан юкъе яйха гIулакх хилар а цар шоайла новкъостал дер а бахьан долаш. 1942 шера май бетта дани фронте дIайхийта аьлар Т-34 яха передачей пхи скоростной коробка йола челябински танкаш. КВ-ел лелаеш аттагIа а тешамегIа а хиннача КВ-Iс яхача танкашта цхьана уж арахецаш яр завод. Цул тIехьагIа Челябински Кировски завод мара ишар ИС яха еза танкаш шоаш лелаш йола артиллерийски установкаш (САУ) арахецаш. Керда фашистски танкаш гучайларо а шекбахавзир уральцаш. Лоацача хана Т-34 яха танк эргаькхха тоа а иь цу тIа 85 миллиметр йола йоккха топ оттайир цар. цо Т-34 — ялача танкай, «пантерий», «тигрий» тIом бара низ вIашц кийсбир, моастагIашхаьа цхьаккха совле а йоацаш.

Иттанена меттел болх бе могаргдия цхьаненна? ТIемо дIадийхача дулургдолаш хиннад из. Эггара хьалха план эзар процент кхоачашье еславелар Уральски танкови завода токарь Г. Никитин. 1942 шера февраль бетта ятт смена норма кхоачашъе яьлар из. Дукха ха ялалехьа из де карагIдаьлар токаря-инструментальщика А. Панферова. Заводе хьахилар план эзар процент кхоачашъерий болам. Май бетта заводе яр Панферова, Орлова, Зинина, Косякова кулгалду цу тайпара бригадаш.

Фронта тIема алаи юкъе хьахилар низ бола советски гварди. Къахьегама коталонашна хьахилар гвардейски бригадаш. Цар хIара бетта цхоаза тIеккхоачашйора балха нормаш. Гвардейски бригада яла цIи яккха атта дацар, 1010 фронтовой бригадах 15 мара гвардейски хилалар. Эггара хьалха из цIи яьккхар Бревнова Таней бригада. Цул тIехьагIа гвардейцаш хилар Воложанин Васил, Гудимов Николая, Курганов Виктора, Корешков Наума бригадашIархча кагийча нах.

МоллагIа хало шийслойя а задани кхоачашъерга а фронтовой хьисане болх белга а тыла хIара гвардейца доли закон дар.

Цехашка каст-каста бIаргаго йош яр фронтовикаш - танкисташ. Керда танкаш дIание массе а фронташкара экипажаш ухар. Конвейер кхоачалучча цIенача, керда хьокха кхегаш бесар долча машина тIахоар механик - водитель, цо из цехера арайоаккхар.

Экипажо танка тохкам бора, гора миштта кхос хьожар, тактически ученеш еча дакъа лоацар. Уккхза, заводе, тIом беча чел эшача хIамания IалашЙора танк. Иштта заводера дIаухар танкови роташи батальонаш.

...ХIара бус нийсса кхо сахьат доалаша а цехийн службийн кулгалхой гуллуш хиннача Ю. Максарева кабинете телефон токар. Из Москвера еттар: дIададача дешен бийсанеи мел миссел танкаш арахийцай хеттар. Фронта дIа ца лаш цхьа машина тIайнсаьзар завода аькъан цкъа.

1942 шера шоллагIча ах шера фашистски Германел хьалха бьолар советски танкашъераш. Цу шера гитлеровски вермахтага хьаьччул дукхагIа хьаьчар уж Советски Эскарга. Цу тIа доагIача шера юкъера лахкIача хIара бетта шин эзар совгIа танки цIоаш йола йоккхий топаш арахецар вай. ТIом лаьттача шерашка эррига 100 эзар гарга арахийцар уж. кIаьта фашистски Германе — 65 эзар мара.

Алхха Уральски танкови завода цу шерашка фронта елар 35 эзар бацха - дика машина. Царех 34999 фронте дIаяхийтар. хIаьта Котапон Ди хьатIанхоччаш вIашагIъелла хинна № 35000 йола танк завода проходной юхо Сийлен постамента тIа оттайир. Машина цу оттайир аьшкаш хьаьн ицдияр. цу чу дар цул эррига агрегаташ вIашагIйохкача дакъаьлац болхлошв, бригадираша, мастераша кулгаш тIаьдaь журнал.

«1941—1945 шерашка хиннача Сийлахь-боккхача Даймехка тIема сийна» аьнна яздаьд танка тIа. Уккхза, Урале, «танкаш бахьанце лоаттабьча къовсаме» советски танкашъераша къахьегача котало хьахьокх цо.

Василий ВИШНЯКОВ,
инженер - полковник.
(АПН).

СА ДЕКХАР

ШоллагIа шу да гIалгIай зIамига ваг Муталиев Хьажмура Туркестански тIема ... эскаре гIулакх дан ваха. Рота старшина ва из.

Эскаре вохнав хане деш дика гIулакх деш хьажоагIа Хьажмурд.

Завода командира гIоне яр Хьажмурд. Дика кхоачашдара цо шей декхараш. Уз дика гора командирашта.

Чакхдьелар кхо шу. Шо бола кийчаш бар цхьабола салтий, сержанташ. ХIаьта сержанта Муталиева дукха уйла ца еш аьлар эскара вха а ха шикха. Дезар цунна гIона гIулакх. Бакарий санна хетар салтий, Бьаьда, цунна вIалла дийлацар шей карабола салтаьшта хьехар де, царна тIема гIулакх хьеха атта доацалга.

Муталиев Хьажмурда старшина вола рота къовсам лоаттабеш а «ТIехдика рота» яхе сийлен цIи яккхара. Подразделене вэрдиа хIара салтечо юбилейни декхараш тIайийцад.

Атта бац старшина болх, хIана аьлча хIара сага омал, цул цIара хьал, лишр, роте долар - доагIар ха деза. Цу декхарех дика лоархIаву Хьажмурд. Уставо яхача тайпара хьадех цо салташкара гIулакх долга. Цудукхьа дукха бо подразделене тIемек политически отличникаш, классни специалисташ, спортсменаш.

—Салташта масел а хиина дIаотта везаш ва старшина, — йоах Хьажмурда,—пудухьа сай хур ду аз гIалат ца вала гIерташ. Са ротенце дукххача къамех нах ба. Массана а цхьа дезал санна вах. Вешта кхыча тайпара-м хила а йиш яц; салташа дика кхетаду шоаш кхоачашдер цхьа декхар долга. Кхычарна цхьана тха роте ба ноххчий, гIалгIай. Бокъонца бола салтий шоаш бола хьахьекхад цар, са юхьIаьржьергйола гIулакх гучадьнидац сона цартара. Уж дIако а иштта хилар лов сона.

Теша лов вай мелкахо Муталиев Хьажмурд старшина волча ротас «ТIехдика» яха цIи лелаергахьарах. — Са декхар да из цIи яккхара салташца цхьана къахьегар. — аьлар сога Хьажмурда, къамал чаккхдолаш.

Укх деношка из ший дакъе долча Грозне отпуске цIавеннавар.

Р. АЛИЕВ.

Челябински автомеханически заводо деталеш лоаттаю Московски Горьковски автозаводашта. Дукха гIулакхаш ду предприяте производствени процессашта механизаци автоматизаци яра. ДIадахача шера болх бе йолаяллийтай 7 автоматически лини, хIаьта хIана болх беш эррига а 14 я уж. Укх шера йолаялийта ва аьхы моссехк лини. Коллективо лорхIам ший предприятех завод-автомат е. Автоматизаци бар алойта еш а йоинаш, къахьегама оасарло лакхье а бола пайда совбаккха а еш я. Из къаьта хьегойт дIадахача шера завода коллективе карагIдаьнначо. Продукцена реализаци яра план 103 процент кхоачашъяьй, 31,5 процент дегIайоалаьй производство. Къахьегама оасарле лакхъара план 4,5 процент тIеккхоачашъяьй.

Уж йоацца цифраш хьагойтар экономистий инженерий эррагоча коллектива Iалашмате боккха творчески къахьегам бе. Производства эффективность дIахо лакхьалга — завода къахьегамхоша КПСС ЦК декабрьски Пленума решенешта хаадда луш доле жоп.

Сурта тIа: кланана стержена хромировани эргйола автоматически лини болх бе кийчъеш латт.

Б. Клампицера сурт.
ТАСС фотохроника.

БОЛХ ДИКА БУ

Юбилейни шу къаьстта бехктохкаме да, хIана аьлча пятилетач тIеххьарел юбилейни долаш. Цудухьа хьинар айдена къахьег «Малгобекнефть» болхлоша. ХIара ди тIехьа предприятей болхлошта, коллективашта, бригадашта, цехашта, сменашта юкъе яьржа социалистически яхь айлуш йоагIа. Дуккхача предприятеша толамца кхоачашъяьй меккьаттен газ яккхара январь бетта план. ХIанзалца цхьадолча хьокхамашта тIехьаюсаш хиннача буруь деттача контора коллективо а 121,4 процент кхоачашйир производствени задани. ХIана организационно - технически мероприятей план а оттавь цу планах ший болх лелабу контора коллективо. Цу плана тIа цхьанкха юкъ юкъа ца йоалийташ 1970—75 шерашка буруь тохара планаш кхоачашъяра йола мероприятеш болгальяьхай. Контора мугIарерча, инженерно - технически болхлошта, мастерашта дIайовзийтай из. Цул совгIа юкъарча помещенешка массанена гургйолча хьалъахкой. Юкъара собрани хилар конторе. Собране дакъа лаьцар мастераша, мугIарерчи инженерно - технически болхлоша. Цига дийцар дIадиза шу бурувдеттарашта аьттув боацаш чакхдалар. ХIана аьлча балха тIа дукха аварeш хулар. Уж хилара бахьанаш гучадьлар. Из буруь деттара балхаш деча хана технологи талхаяр, дукха гIалатош дувлийтар да.

Кердача шера дика дIабола бурувдеттарий болх. ХIара бола бeчa станоки мощностах нийбу пайде лакхбеннаб. Контора кулгалхой, партийни профсоюзни организацеш, буровой мастераш, мугIарера болхлой баьча юбилейна накъабоагIаш шоашкара леарло гуча ца хийта чIоагIо а яь къахьегаш ба. ТIайца декхараш дикагIа кхоачашдара шоайла яхье баьннаб бурувдеттарш. Цо вар хьинар айду, толамаш совдоах. Январь бетта хьалхара моттигаш аьхар мастераша Х. А. Хамурзиева В. Н. Бочарови керте латтача бригадаша. Цар баннача хьокхамо эррига бурувдеттараш шоашта хьалхашна латта декхараш дикагIа кхоачашдара оарцагIбаьхаб.

Къаьстта бурувдеттарий хьинар айдадь В. И. Ленина юбилейна хетадаьча КПСС ЦК Тезисаша. Воашхача бесамца Iомаду цар уж.

Дика къахьег В. Есина кулгалдеча бригада вышкомонтажникий коллективо. ХIанз № 894 йола буровой хьалъеш а из бригада. ХIанзалехьа керттера балхаш кхоачадаь хьинай коллектив. Бригада болхлошта юкъе а белгалбаьннаб В. Иванчук, Н. Яценко, Д. Кациев, Х. Хасанов, В. Хадиев. Ер бутт чакхбалалехьа буровой йистенкха лорхI монтажникаша, аз бурувдеттарашта дола доккха совгIат да.

Белгалдаккха деза, хьаьхагIа ца лелада кердадараш балха инхьекхуьяьлта. Царех цаI эр да. ХIара дене баьча балха учет ю бурувдеттарарта. ТIахха мотр бурув тохарга мел мах бахаб хьож. Цул тIехьагIа дукхагIа бурув а тохаш кIезигагIа ахча дIагIоргдола накъьаш лех.

Мастерий, бурувдеттарий знанеш, балха квалификаци лакхъяра занятеш ю конторе. Цу занятешка лекцеш ешараш йоккха опыт йола инженераш, геологаш ба. Партийни, профсоюзни, комсомольски организацешта а дика вIаштIехьбаьккхаб кхетама болх. Цу гIулакха чIоагIбьаб политинформатораши пропогандисташи. Уж ба мастераш, партийни болхлой, балха тIа хьалхе лелатеаш. Цар бригадашкa газеташ, лекцеш еш, беседаш ю. Шоаш из болх дIаьош гойтара пособех бизза пайда ийбу политинформатораша. Хан-ханнахьа «Бурувдеттар» яха пенгазета арадох. Болхлошa культурно садоIаяла, балха моттигаш, юкъара помещенеш цIена, йIайха, цхьалха хилийтара йоагIаш йола йоккхо ю кулгадхоша. Бригадашкара сушилкаш, культбудкаш тоаьй, эшаш йола оборудовании кхоачам болаш Iалашъеьй, нитте кхылоле балхаш чакхдаьлад. Йоккхо яргa хьежжа кердам болаш да хьадехараш а. Цудухьа хIаране ший декхар кхета а деш болх бу. Ударни къахьег ленински вахте латтача бурувдеттараша н. н. Точиева, Резькина, Колесникова, Головашева, кхычар. ХIанз контора бола ритмично дIабода, да тIахьа лакху къахьегама темпаш.

Ш. БУЗУРКИЕВ,
«Малгобекнефть» НПУ профсоюза групповой комитета инструктор.

ХМЕЛЬНИЦКИ ОБЛАСТЬ. Барсача 1941 шера Даьхе лорае вахар колхоза кхоьа председатель Макар Кирилюк. Хелача фронтовой наьъашка гIолла минометчикашна дить шера никъ баьб украински платам кхедечо, майрали къонахчали бальян делам орденаш медалаш тийнавай цунна.

Котадош салют дийна аьлар. Тахьа пиь шу дIадаьннад Макар Кирилюк тIем тIара шоай мота юха кхаьча. Цу хана дене шiакха на куцаш Державински районерча Коминтерна цIерагIча колхоза председатель волаш хьавоагIа из. Из бахам — мехка хьалха латтарех цаI. Цунна дола тешалла — Советски Iаьдала 50 шу дизаре сийна лелаьнча социалистически яхье котъьнна хилирах тарра колхоза енна КПСС ЦК, СССР Лакхехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета Паматин байрах.

М. А. Кирилюка (Сурта тIа) **парадни пиджака тIа тIема орденаштеи медалаштеи лаьна лит Социалистически Къахьегама**

Турпала доше седкъа, Ленина цIиз орден.

В. СТЕПАНЕНКО сурт.
ТАСС фотохроника.

революце теоретики баьччеи

коммунисташта» а аь критика соь мехка «Дунена» революци е цар лерхIара дуькъьлерзавь. социализм хьаьнра дакхараш кхоачашдеча хана мехка чукъарча низий торонаш теркальенна эрг ца хиларца цар нигилистически тIуъакхашта дуькъьлерзаь хиннай.

Большевикаша, Ленина лийрхIад, дунен халкъашта юкъера революци хилалза эрг ца хилар. Европа мехкешка революци котъялаьро Россера революци чIоагIъергхилар. Цхьабакъда, «долла хIама эррига Европа юкъарча революцие карта тIа» оттадара гаьна хиннаб уж. Ленина, большевикашта шеко йоацаш хиннад юххера а дунен халкъашта юкъера революци котъоагхиларах дола дош, цхьабакъда, европейски революци белгалерча йоацача хана ца хила тарлуга а хоаш (хьажа т. 37, оагI. 84), цар шоай уйла гIеерзаяй империализма фронт эггара къаьрча хоадае езаш хиннача Россерча революце толам Iалашбеш хиина хьалаш довзара.

Чурча хьалех кетарашка диллача болхлой классен ахархойн цхьоагIо чIоагIъяра, дуккха а дуккагIа йола къахьега ахархой социалистически эргалоннота юкъеплара торонех латтар дош. ХIаьта арахьарча торонех хетарашка диллача Ленина лийрхIар сов чекха Европе революци елга а доацаш, дунен халкъашта юкъе пролетарски революци елте, дерригача мехкий болхлой шоайла дог-безам хулга дар. Ленина белгалдаьхад :«Дерригача мехкий къахьегамхощех болхлошех вай кхоталлара низ боккхагIа, чIоагIагIа, ондагIа хилар капиталистически мехкаш шоайла кхоталлараш дувззадаккхрал» (т. 44, оагI. 484).

В. И. Ленина, хьалххагIа а революце низкьала маршрут оттае ца а гIерташ. демократически революци социалистически революцега яллийтара тIаберзабаь чIоагIа никъ лелабаьб, социализм Россе кхыметтел, нагахьа саше пролетарнато Европе даччальалкхен Iаьдал хьа ца доккхе а котьала тарлуш хилар а лоархIаш. Троцкисташ меньшевикаши цхьан мехко революци социализм котъяла йиш яц эхеча къьарча положенех чIоагIа туасалуш хиннаб. Царна хетарш хьагуча а доацаш. Ленина хьальекхад нердача заман закономерностан бахьан долаш дунен революци цхьан ханна хулаш йола аьт а йолаш, политически экономически потрисеней, эггара кратIe болча классови къовсама бIарча зама хилар. Революци юкххьаиия массекк мехка е кхыметтел цхьан мехка а еш я. Революционни процесс тIа-тIа легIвуьдача дIахорча лелаие цаI шоллагIчоа тIехьа капитализмах хьакъестаргда мехкаш е мехкий группаш.

II

Юкххьанна цхьан мехка чакхъяьнна социалистически революци дунен социалистически революце цхьа дакъа да, цо цу тайпара хьаьал дунен масштабе капитализм социализмаца хувцара бIарчча зама. Цу хана, хьийкад Ленина, империализмана духьала цхьа революционни тоатол а хиина вIашагIкхийттача социалистически, демократически, къамий-корта мукъален революций заман хьисане хила тарлу дунен социалистически революци.

Ленина хьагучадаьккхад социалистически революци дакха пролетарнато буржуазена духьала къовсам лоаттабаь саниа лоархIаш йола уйла корта боацаш хилар. «Цхьан метте цхьа бIу дIа а этта: «тхо социализмана тIехьа да» а аьла, вокхазахьа цхьаькха дIаэтта: «тхо империализмана тIехьа ваь» а аьлча, — бегбахьаб цо цу тайпарча «теорена» тIехьа латтараш,— тIахьа цунах хул-кх социальни революцин», «Эррига а массе тайпарча а тоIабаьбоаккарий массони кьовсам гIаттарца мара кхыча тайпара яла йиш яц» (т. 30, оагI. 54). социалистически революци, цу даькъе ший эррига хара уйлашха ногий буржуазе цхьа дакъа а долаш. Тайп-тайпара революциони тоатолаш вIашагIтохаро революционни процесс мел ца ярал совгIа, кхы гIа а чIоагIъю из, хIана аьлча духьал «восстанеш бе-беча хилашка, бе-беча тайпара, бе-беча моттигашча хиларо мара тешам лац юкъарча болама шоралац кIоаргалаш хьалхара» (нигача, оагI. 56).

Цунца дувзадена принципиальни лоархIам болаш бар Ленина «империалистически экономизм» аьле цIи йоаккхача тIехьа лаьттараша (Бухарин, Пятаков, кхыбараш) лоаттабаь къовсам. Цар империализм капитализма керда стади санна а ца лоархIаш, къаьнарча капитализма белгалонаш йоацаш йола «финансови капитала» къаьстта ший тайпара формаци санна лоархIаш хиинай. Цу тIа а легIа, цар гадоьхад «цIенача» социалистически революцех йолча, марксизмана духьаларча теоре, империализмы замалакь демократи бахьан долаш къовсам лоаттабара торо хац а еш, тайп-тайпара революционни низаш империализмана духьалара бIарчча цхьа тоатол а дань вIашагIтохара тIаберзабаьча ленински накъа духьал а бувлаш. Цу тайпарча уйлашта хоадзабоалаш критика а еш. Ленина яздаьд, демократи бахьан долаш лоаттабу къовсами социалистически революцз бахьан долаш лоаттабу къовсами. хьалхарберa шоллагIчун мукъаргIа а йохийташ. вIашагIтоха ха деза яхаш.

Троцкистий, бухаринний, империалистически экономизмана» тIехьа лаьттача кхычар эйне сехгантски методологи къаьгагIа хьегучаньлар къамаш дешах, къамаш шоай мукъагIа хилара лозуьт цар харидеш хилирах. «Дунен социалистически революце декхарашта пролетариата низаш тIадерзадара гIулакха да хьина хетийта а гIепташ цар йоалар, къамий-кортамукъален болемаш хьал ца лоацаш дита деза. Цар гIалаташ хьегуча а доалаш. Ленина хьальекхар, тоIадаль доахкача халкъаша империализмана духьала еш йолча выступленеех, шоай мукъагIа хилара йола къамий бокъо кхоачашьяр духьа лоаттабеча къовсамах пайда ца эцаш Iеро «буржуазена меттел, тоIадаь доалладеча къамаи феодалашта а абсолютизмана а» (т. 25, оагI. 275) новкъостал деш хилар. Ленина массе оагIорахьара баьхьаьй империализман пролетарски революцейн замалахьара къамий дешах йола теори тактикех, хьаьхекхад, къамий, кортамукъален болам дунен халкъашта юкъерча революционни процесса керттера дакъа хилар.

Социалистически революцех йола ленински теори тIехдика бакъьлаьй Ленин баьчча а хиина дIаэтта Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революции котъялара. ТIехдика диалектик хиларах тарра, Ленина гучадаьннад болхлой классен цун авангарда — партен майра инициатива а революционни гIулакхаш а, бакъдар хьаьа, нагахьа санна революци яра объективни хьалаш вIаштIехьадьннадале, къовсаме толам йоакхаргбола лоархIамегIара хьал хилар. 1915 шера гуралъ Европерча тIом беш йолча дуккхача державашна революционни ситуаци гучайха хилар белгал а доахаш. Ленина къаьстта хьажерна хиннай из процесс чIоагIагIа холуш йола Россе. Революционни кризис легIаахара объективни хьалел (тIом тIа зулаваш чIоагIагIен зеваш доккхагIен хилар, рьаьа боаша нах тIа-тIа дукхагIа хулаш хилар, н. кх. дI.) совгIа. Россе чIоагIагIа холора субъективни факторащ а: дунен тIа эггара революционнигIа йола болхлой класс, эггара дешаь долашагIа йола марксистски парти, оппортунизма массе тайпарча гIулакхашца политически къовсам лоаттабара йоккха опыт.

Большевистски парти капитализмана духьала лоаттабеча дунен халкъашта юкъерча къовсама керте оттаяь лоархIамегIара хьал цун интернационалистски традицеш яр. Къамий патриотически декхараш кхоачашдар духьа къовсам я лоаттабеш, къаьнара строй дIаккхара накъьяц мохи легIаахара дикагIа дола керда социальни хьалаш вIаштIехьа а доахаш. большевикаша шоай дерригаче гIулакхашца «массаенчул дукхагIа хьальекхар шоай интернациональни революционни социал - демократий декхар кхоачашде низ кхоачаш шоаш хилар» (т. 26, оагI. 172).

Сийлахь - йоккха Октябрьски социалистически революци, белгалдоакх В. И. Ленин ваь 100 шу дизара хетаьнча КПСС ЦК Тезисаш тIа, дунен социалистически революце эггара хьалхара котало якт. Революцерча политически событеша баькар демократически революци социалистически чунга тргазларах, къахьегача ахархоиацарча болхлой класса цхьоагIонах, дерригача къамий къахьегамхой бIарччача пхьея революционни фронтах. революционни ситуацеш, революционни къовсамa формаш хьалдача-исторически хьалашка хьежжа кулцанза эрг ца хиларах йола ленински положенеш.

Октябрьски революце опыто хьахьекхаш капитализм «трансформизацегIа» социализмага кларгe реформисташа дахьа дог вIалла корта боацаш хилар. Цу опыто хьахьекхад, болхлой класс революцин а бокъонца низ кхоачаш хилар, кхыметтел мехка бохача нахах кIезигагIа ца яле, цхьабакъда, эксплуататена хIаллатта дукъаха адамаш шейна тIехьа дугаш ца яле, нийсача стратегеши тактикацеи кийчъенна революционни парти цун яле.

КIоаргга интернациональни оалаши маIанна долаш я Сийлахь-боккха Октябрьски революци. Из — юкъерча исторически закономерностий къаьта гойташ, дунен революционни процессана тIера дIаластар дацар, цо цхьайолча къамий - шоай тайпарча белгалонашца хьахьекхар социалистически революце юкъара белгалонаш. Дерригача историе лоархIаме я из. Сийлахь-боккха Октябрь — эксплуататорий Iаьдал дIадаккхари пролетариата диктатура оттаяри частни буржуазно - помещикий доалахьенах социалистически доалахье яр; аграрни дош ахархошта кайдана долча оагIорахьара нийса къовстадар; колониальни къамаши Iазалах халхаьаш мукъадахар; социализм хьалъяра политически экономически предпосылкаш хилийтар санна йола сиденгера социальни проблемаш къовстаяра образец.

Мел чIоагIо хIилла лелаярах моргаргдаш буржуазни фальсификаторашта, социал - реформисташта, хIанзарча ревизионисташта Октябрьска революце лоархIам лохбе ленинизмах дакъе къамаш хьехам кетийта а цу тайпара из сийлахь-боккха интернациональни хьехам дунен халкъашта юкъерча интернациональни болламах дIакъоастабе а ца могаш мо мара,

«Марксизм - ленинизм, — сийлахь-боккха интернациональни хьехам. — белгалдоакх КПСС ЦК Тезисаш тIа. — МоллагIча тайпара гIийрта а марксизма-ленинизма цхьоагIо бухьникха, тайп-тайпара къамаш а региональни «варианташ» а еш из искусственно екъа гIортар болхлой класса революционни хьехама принципашта ренизи яраш чакхдоалаш хиинад массаза а. Из хьехам ше хьаболабешача оаланга диллача бIарчча цаI а дерригача коммунисташа, дерригача революционни болхлоша, дерригача къахьегамхоша хьалдоацаш а ба».

Ленинизм хила а хиннай, йолаш а я империализмаи пролетарски революцейи, капитализмагара социализмага довлара заманахь марксизм закономерно легIаахар. Ше дунен цу яьнача хана деш болхлой класса идейни герз а долаш хьайоагIа марксизмь-ленинизм Октябрьски революци кьначули Европа, Азе, Латински Америка дуккхача мехкашка революцеш хиннача тIехьагIа социализма накъагIа долдача халкъий идеологи а хиина дIаэттай, дерригача дунен пролетарски авангарда мировоззрени я.

Дунен событеш легIаахара беррагача лелаьмо, вай замалахь мел лелача гIулакхаша бахъю социалистически революцех йола В. И. Ленина идеяш. Уж идеяш дIахо легIайоалаьй хьинар айдеш йола ленински уйла чулацача, Москве хиннача (1969 шера июнь) вежарийха йолча партей Совещане решенешкен материалашкен.

Дунен арената шин система низий соотношенена, дунен халкъашта юкъерча болхлойн къамий - кортамукъалени болама кIоаргга анализ а я, Совещание вывод яьй, хIанзара дуне легIаделга тIехьашкахьа юхалоестаде низ кхочаргбоацаш империализм хиларах, социализмо исторически наступлени йолаь хиларах.

Л. СЛЕПОВ,
исторически Iилмай доктор, профессор.

«Техэкспорт» яхача советски арахьарча торговин объединенин «Тифиут Тиранинцик» яхача марокканских компанненца юкъе яьчи контрактхьа Марокко а советски специалистий - геологий группа. Геолого-технически балхаш ду цар Къулбехьан Марокко районера Бу-Аззер яхачу моттигера кхи тlа а кобальтовн рудан маьдан латар дукхье.

СУРТА ТlА: «Акбар» ишахь руданин кобальтовн руда тlедиш вагонеткаш арайоаrlа.

И. Воробьевн сурт.

ТАСС фотохроника.

МИШТА КХОАЧАШДУ МАССАНЕГА ДЕШИЙТАРА ЗАКОН

Районо дlанхьийтача отчетага хьежача гуразь дешара шу доладелча дехз цхьаккха а дешархо тlервавьиинавац Бурокlалхарча юкъерча школера. Е тlеххийтта а саг вац. Всеобуча закон укхаза геттара дика кхочашду аьлла хетийт цу гlулакхо. Са а яр из уйла юххьанца. Тlаккха хуицаяла йолаелар.

Шоллагlча «а» классера Эгиев Лоди цlаккха а деша еаац шоллагlча четверте. Ийнг цlаrla хlана lкйнай хоьш саг хилийлар. Ницъенннй хьехархошто Лоди. Иштта цlаrla сецав цхьоалагlча «а» классера Гадиев Закре а. Дукха ха я из школе ца ноаrla а.

Ялхагlча «а» классерча Беков Хьусена шийх дешархо лархlац. Укх дешара шера бlаргвийнанц цунна ший школа. Ше вахача Гlазе-Юртара дйла - юкъ дукхагlа сза цунна.

— Хиннайй хьо цун да-нана долча, — дегт аз классе кулгалдеча Фаргиева Лизайга.

— Нанас дийцачунга ладийгlеча — йоах Лизас — из вlалла школе вар а тамаш йолаш хlана да. Дас мурдашта юкъе лелилга мерзду цунна. Шийна зерате кхувл.

Цхьабакъда, кlаьнк деша ца вара бахьан малаrla да бокъонца хи Лизайна а кхыча педагогашта а. Хlана аьлча ма гlулакх гехкедац цар, хlаьта юртсоветага хоам а баьбац.

Дешархой школера дlабйана моттигаш дукха я укхаза. Масала, дешара шу дlадолалуш 36 дешархо вар 9-ча «б» классе, кlана 33 мара вац. 10-ча классе 42 хиннив, хlанз — 36 ва. Ха дlа ма йода дукхаrla хила езар берий контингент, хlаьта укхаза юхамачкахьа — да — кlезиглу цар мугlараш.

Хlанад из мшта? Хьашт долча хана школера дlавахa йиш йолаш ва укхаззра дешархо, аьлча кетаду. Цхьа бахьан цар даьккхача ихы хlама эшаш яц школа директор. 9-ча классера Белокиева Лейла медучилище деша йода со аьлла яхар, хlаьта Гаракаева Лизан Местоева Басарати Бурокlалхарча промкомбината цехе болх бе долла тхо аьнна дlабьлар школера.

Царна тlеххьа ахар Белокиева Тамара в. Уж балха ба а цlаrla баrla бокъонца хоьш дац. Малагlча самалах, малагlча lаьдалаrla да школера дlаьхи берашта ниттта бокъо телар.

Лаххерча классашкара бераш всеобуча закона юкъе ца доагlийдаь сахьм дукха теркал а дац из гlулакх, аьлар школа директора ноя. Юсупова.

Укх шера декэ ваь мокха хlара деша ха йолча саго 10 класс юкха езаш закон долла Юсупов Махьмада ца хоьш хила мег. Цхьабакъда вlалла из закон дене а школера бер дlа хlана довл кьоажаш хила неза директор. 7-ча «б» классера дlа а аьнна дlаьвахав Атигов lумар, хlаьта дlавоалаш дукха хало е а езанзар цун. Шофер хила безам ба са аьлча дуьнен йиъе миlинге каха ниъ хьабийллар цунна школа.

Трактористий курсашка вода со, аьнна дlавахар цу классера Ведлижев Бембулат а. Цига из дешаш ва а дешаш ваи цунна шийна мара хац. Цо мишта дийцад хьежар со. Цlеча къовлама гонашта юкъе латтар 12 предметах отгаль шнаш. Уж йий-хьоrl школах цул хот экхийтараш. Нагахьа санна из ниmта деле, цун тlехьа гlоргба хьона Ведлижевгlар Вахьаулин а Ваха а. Цар а я уж санна йола шнаш.

Вешта укхаза-м система хнврай цу гlулакхаа. Лаххехьарча классашкара журналаш, табелаш, ведомосташ деррига хьоврдаьд цу оценкаша. 9-гlча классашка (кхоъ я уж укхаза) хlама ца эшшаш нийсса ахаш дешархой эгтара лоархlамеrla долча 6—7 предметах четвертной отметкаш шнаш йолаш ба. 10-ча классе 17 саг ва цу тайпара. Ерригa школа хьаийцача 17,3 процент ба во дешараш. Тамаш а яц из школа йистенькхараштa юкъе наггахьа мара институте экзамен дlаяла могаш саг ца нийсбалар.

Къамаьл дац, дешара процесс геттара моле я школе, дисциплина эсала я. Геттара во я из 9-ча «б» классе. Цу чурча 25 дешархочох 11 саг дешара тlера воацаш, ловзарца мара уйла йоацаш ба. 7—8 предметах шнаш хул цар хlара четвертах. Фу дисциплина хургьа цу чу?.. Кхетама сахьат наггахьа мара хилац цу чу, кружкош болх бац, сихьердаме сайренаш, къмдола хоза гlулакхаш дицденнад. Из гlулакх вlаштlехьдаха, цун уйла е мукъа ац класса кулгалхо Астахова Надежда Алексеевна, хlана аьлча бокхха мухь ба дирекце цуина тlабнялар — кlирах 60 урок я цун: 36 сахьат лаххерча классашка да, 24 ше лелаеча юххьанцарча класса деза.

Дисциплина эсала я школе. Из гlулакх ниттта эсала долга шоашта хоашшехьа шоаш а шоай дешархой а lехабу укхазарча педагогаша. Юридически, педагогически законага дуллача шоай дешархой цхьан дьага, наьнага шун бер ниттта харцахьа, во лел але йиш йолаш бац педагогаш, е яхьнь во характеристика яла бокъо йолаш а бац. Эггара чурваьнна хьувзар а тlехь поведенех отметка «3», «4» йолаш саг вац укхаза хlанз деша даrlача 777 бера юкъе. Пхенел кlезиаrla отметка яц цхьанна а. Кхыметтел вlалла ла йиш йоацаш вардагlа, кхераме хилларах дlабахьача Гамурзиев Салманен Зязиков lаьлиен а уттальяр поведенех 5. Хетаргахьа школа педагогически коллектива цу гlулакха кхы никъ ца лоаце укхаза дисциплина хургьац. Из кхетадa деза массане а. Цхьаьккха а да ала дезац. Хетаргахьа школе учете а доалаш деша а ца даrlаш бераш хила тарлу Бурокlал. Цудукъа бакъахьа хургдар хlанз деша ца ухаш цlаrla дагlа аьлла хеташ дола бераш гуча а даьха деррига бераш школе хьачуваьча.

Цу школа хоза дийна, дакъа кхетам бола кагий нах мехкарий шийна балгrе хьежаш е а обществo. Кхоачашде деза-их из сайпа дехар.

М. ЗАЙГИЕВ.

НИКЪ ХlАНА БОХАБАЬБ?

Хlара денна ховлуш, шерлуш боаrla Старопромысловски районера Бутенко цlераrlара поселок. Дукха керда цlенош хьалду, гаьнаш йоrl асфальта наьквам дехк массанахьа. Дуккхача бахача наьха цlенонка газ чуахк. Из доккха дика да бахархошта, шоай ниттта доахка вчирна ловцаш доах цар. Бахархошна дехарах «Горгаза» заказах Проездной улицаrla 1800 метр дlаьха харш а даьккха 90 цlаrla газ нуйнилар Грозненски лаьрхrla гlишлон-монтажни дlахаш дача управление болхлоша. Из чlоаrla дика гlулакх да. Цхьабакъда во да цхьаьккха. Гаг нукалаш бохабаь. 280 метр асфальта никъ хlана а тlехьа тоабонза латт. Хотта баьлча цхьаккха автомашина хьал-lо йахалац ну улицаrla. Гlишлонни технически бокъоаш телха а сщ чакхдаьха балхаш да уж. Юха тоабе йиш яц из никъ, хlана аьлча газопровод экха тарлу.

Тlаьдача, хотта болча хана цу улица тlа гlолла лела хала да тхона, ахаш летгъ инвалидаш, пенсионераш. Из никъ сихаrla тоабар дех. Хаттар атт хьалхашка: Цаl хьадеш шоллагlдар доха хlана ду Грозненски лаьрхlа гlишлон-монтажни балхаш деча управление болхлоша?

А. ТИЩЕНКО,
«Старогрознефть» НПУ транспортни контора прораб.

РЕЛЬСАШ IОЕХК ТРАМВАЯ

Из хьаьраш — Москопски саврочна завода конструкторaш. Цу цхьан хинна дlа-юха лела электростанци а хургья кердача трамвай. Рельсаш тlайоттaши lоехкийна йолча механизмашка болх бейтача моторгенераторна устаноаха низ 14 киловатт ба.

Цу рельсотранспортера трамвайни наькъашкара моллагlа ремонтни балхаш дергда, бlаь метрга кхачалла вlашагlхетта рельсаш дlахухьергья.

(АПН).

ИШТТА ДЕШАШ БА УЖ

Ер дешара шу доладуш № 6 йолча профессионально - технически училища исторически кружока членашта дагадехар «Прометей» яха хагирхой политически клуб вlашагlйолла. Из гlулакх дуьцца бахар уж обществоведении истории хьехе Гапаева Бэлла Индербиевна йолчен комсомольски секретарь Гадаборшев Мохьмад волчен. Моллагlа дола гlулакх дlадоладе нах беза. Хlаьта хургlолча клуба актив сиха вlашагlихийттар. Клуба Совета председателалла Бэлла Индербиевна хержар., хlаьта клуба старосталла хержар Безручко Таня. Клуба организационни собране йийцар клуба балха план, лаьрхlар шоай клубе «Прометей» яха пенгазет арахеца, белгалдир шоай декхараш. Пенгазета хьалхарча номера тlа дийцар «Прометея» керттера декхар марксизма-ленинизма классикий творчески тlехьале дика lомаир, цунна шерра пропаганда яр долга.

Клуба хьалхара заняти яр «Адамаша бlаьшеренашка доглаьхар» яха тема. Цу заняте хьалхара доклад кийчбир клуба староста Безручко Танис.

Цу тайпара кхы а массехк заняти хиннай клубе. Масала «К. Маркс Ф. Энгельс — дунен пролетариата баьччаш», «В.И. Ленина Даьхеша дизза дlадена нахар», «Ленина сийдола гварди», иштта кхьча темаех а. Хlанз уж Нохч - Гlалгlайче граждански тlема турпалий Н. Гикало, А. Шерипова, Г. Ахриева вахар lомадеш ба.

Къаьстта белгалба беза «Прометей» членаша училища ленински цlа хьадилаш а хlанз цун болх тоабеш а хьега къа. Укхаза да хоза, дика кийчдаь суртий а книжкия а стендаш, «Ленин Разливе» «Ленин броневика тlара къамаьл деш» яха дешархоша шоаш хьаьь макеташ. Бlарг тlаотташ я дешархоша В. Нестерова, С. Акопяна, З. Моллаевас хьаь ГОЭЛРО яха Ленински план вай республике чакхъьаьккхара хетаь электрифицированни макет. Цо дика хьагойт мел деrlаенай республика промышленность а юрта боахам а Советски lаьдал эттачул тlехьагlа.

Училища ленински цlа вай мехка я доазол дехьарча а Ленина музеяшца айхха бувзам лоаттабеш да. Каст-каста ух училище Ульяновскера В. И. Ленин деша вахагlача школера Ильичах дола керда сурташ, материалаш, ниттта кхыдола документаш я. Пайдане материалаш кхаьчай ленински цlаrla Шушенскерча, Лейпцигерча, Стокгольмерча, Краковерча, Поронинерча а музеяшкара. Цу ерригача материалех «Прометея» членаша лерхl Ильича юбилей хьатlахкачалехьа шоай ленински цlених музей хьае а цига экскурсеволаш кийчбе а.

Дика вlаштlехьбаьккхаб училище культурно-массови болх а. Республика профтехобразоване училищашта юкъе дикагlарча лоархlаш я № 6 йолча ПТУ художественни самодеятельность. Къаьстта йовзаш я вай республика цигара ловман кхалнаьха хор. Из хор 1962 шера вlашагlъелла я.

Цу хана деиз репертуар эргашдаш, дакъа лоацача шеккарий гоаза лакхлуш хьайоаrla из хор. Пхи шу да хора кулгалдеш гоаза музыкант С. Цугаев вола. Цун цlераца юсаенна я коллективо цхьа котазонаш. Управлене сводни ансамблеца цхьана Москве концерташ луш хиннай хора коллектив. Цу хана Хамхоева Люба солистка а йолаш хоро аьнна «Ленинах дола илли» йоаххача тlеркаш грампластинка тlа дlаяздир. Хора репертуаре дукхаа тайп-тайпара ашараш я, халкъа иллеш, мехкарий лирически ашараш, а. ч. Иштта цар репертуара юкъе дола самодеятельни композиторий иллеш а.

Массехк шу да училище шоккарий халхара группа йола. 18 йоl я цу группе.

Дукха грамоташ и хорахьа хьахаре а группешта тайнна. Уж синай парна Советски lаьдала 50 шу дизара хетадаьча хьамерцар шоллагlа моттиг якхара а, управлене республикански хьажаре шоллагlа моттиг якхара а, и. кх. дlа.

Каст - каст училища самодеятельни артисташа концерташ уттаду шоай а кхыча а училищашка. Дукха ха йоацаш уш хилар, кердача программах оттадаь концерт яйда Грозненски района «Советская Россия» яхача колхозе, № 1 йолча специальни ПТУ, ниттта кхычахьа.

Дукха я училища комсомольски пленам. Цар уж кхоачашдергдолча дарах теша безам боаrlа.

С. МУТАЛИЕВ.

Польски Халкъа Республикерча дукхагlа кагийча нахаи мехкараш шоай балхаш тlа боллаше а инженерий дипломаш хьанйю. Кагирхоша чlоаrla лоархlаш я йоккхийча предприятешка вlашагlъехка техникумаши институташи.

Сурта тlа: польски столицерча «Варшава» яхача дикача болатий комбинате болх беш йолча учебни центра физически лабораторе.

ЦАФ—ТАСС сурт.

ХАОТТАМ

Тахан республике гlоллеи Грозней морхаш а йолаш, дарзагlо хьекхаш йоачан а йолаш, цхьанцайолча маттигашка дохк а доаллаш, кlезиг-дукха ша а буллаш, малхбоалехьара гlийло, гlаьхьхьача боарамга кхоачаш мух а хьекхаш ха хила а фегара температура республике гlолла 0—5, Грозне 1—3 градус йовхел йолаш хила а тарлу. Дlахорча шии дени шин буси морхаш а йолаш, юкъ-юкъа екха а екхаш, ловзама йоачан а йоацаш, цхьанцайолча моттигашка дохк а доаллаш, кlезиг-дукха ша а буллаш, малхбоалехьара гlийло, гlаьхьхьача боарамга кхоачаш мух а хьекхаш ха хилен фегара температура буйсанна 1—6 градус шелал йолаш а делкъа 2 градус шелалгара 3 градус йовхалга кхоачаш а хилен тарлу.

Метеостанци.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ДУНЕ ЦХЬАН КlИРАГlА

ХЬАЛХАГlА ЛИЯРХХlАР ЛЕРХlАШ

США арахьарча политика лехкараш тlадолаш йола къаьстта послани яьийтай президента Р. Никсона американски конгрессага. Хlанзалца президента хlара шу долалуш США лаккхерча законодательни органага кхухьийташ хиннача традиционни послание «Мехкарча хьалах» яхача цхьан разделих мара латташ дуней халкъашта юкъера тематика.

Дунен халкъашта юкъерча проблемаех йола Кlайча цlен цу тайпара акцент, гуш ма дарра, цхьа бахьан доацаш яц. Кlоарга кризис хиннай Вlашагlкхийттача Штатий арахьарча политикана. Хьелабаллалца вьетнамски тlема ушала чу бахаб жокк. США дунен жандарма дакъа шийна дакхха гlертарна дувзаденна кlиркха дара хьаьдеш герз хиларо дlаккувик мекка lалаьмате чlоаrla эшаш дола итташ миллиардаш доллараш. Цу долланча хlамаша США-на шоашта чухьа санна, ниттта цар довзонел араьха а тlа-тlа чlоаrlаrla тоамйоийт американски правительства арахьара политика.

Р. Никсона шийн послание тlа мукlарло ду, американски арахьара политика реальни действительностаца тlа-тlа кlоаргагlа доввала йодаш латташ хилара. Цо белгалдоаккх, «кхычарга ла а ца дувlаш, керттера дакъа леладе» США могаш хинна ханаш дlаяха хилар. «Дунен тlара гlулакхаш хоадамболлеш хувцаденнад», хlаьта цудухьа «овлангара хувца еза концепцеш а альтернативаш а», кхайкаду Никсона. «Машара кердача стратегена» тlакхехан а беш, президента йоах, союзникашкарча а вешта кхыча мехкашца а шийн гlулакхашка США хlанз «доминирование», вешта аьлча доала политикагара «партнерстваrа» йоал.

Цхьабакъда, хозача къамаьла юкъекхувсе уж деррига дешаш американски арахьарча политика методаши приемаши хувцара хьахьехьа деча къамаьлашна цун хьалхаrla хиина маlани лиярхlари къайладахьара мара нийшадац Никсона. Вьетнамах долча дешапо бокъду агрессини тlом сайгонски марионеткай кулгашца США воккьостадаrla дlахо бахьаза маlан долаш йолча. «Никсона доктрина» оалачунгара хьабоаrla, тlема «вьетнамизаци» яра тlабер-забаь правительства хьалхаrla дена лелабаь никъ. Цул совrla, юххьанца Азена мара лаьрхlа ца хиннача цу доктринах дола гlулакхаш дунен кхыча районашта тlадерзаде дага я США.

Президента послане тlа кхы цхьаккха керда хlама дац дунен халкъашта юкъерча кхыча лоархlамеrlарча дехкашха лаьца а. Гергарча Малхбоален дlахо а израильски агрессорий оаrlув хьаллоацаш я Вlашагlкхийттa Штаташ.

ИЗРАИЛЬСКИ ГlАЬРАХОЙ «СОНГМИ»

Тель-Авива правительства ОАР-е бахача маьршача наха дуьхьала цlий мохидеш даьча кердача зуламах дувцаш йола статьяш, комментареш, фотоматериалаш дlаялаш дунен деррига мехкий газетий оагlонаш тlара. Эгlазалон гоамилон дегаш дика ба Абу-Заабалерча Каира пригородерча металлургически завода израильски самолеташ аккхагlча тайпара бомбаш чуйнийттаrla дlахезача, дунен тlара цlена дог-уйла долаш мел бола нах.

Шоаш даьча зуламашта хьалхарча бехктохкама кlаллорбовла а гlерташ, израильски официальни наьа масса тайпара хlилла лелаю, фуннагlа даь а бехказа бовла гlерт уж. Белгала аьнча, летчикаш даь цхьа фунехк даь «навигационни гlалат» да йоах цар из. Цу тайпара моттийта дувцача хабараша саг lехавергвац. Факташ хьахьокх, египетски завода даь бlеха дов хьалхаrla деза бокъонца чlаги отташи кийчдаьи хинна хилар. Завода юхе гlоллй цхьаккха тайпа тlема объект яц. Шн смена хувцалуча, предприятe эггара дукхаrla болхлой нийсбеннача хана даьд дов. ОАР-а тlема объекташка мара дац Израила дов яхаш Тель-Авиво кхайкадаьр сипа чопах хинна хьерг экхаш санна дехар.

«Америке хьаьнча самолетех пайда а эцаш, — язду «Аль-Ахрам» яхача газета, — ОАР-ага капитуляци яйта гlерт израильски экстремисташ. Из деррига а Кlайча цlено хьалха а доахаш деш да». «Тамаш е цхьаккха хlама дац, — йоах дlахо газета, — Вьетнаме хаддаиза нах бозбеш йолча США-с бlеха зуламаш дара Израила герз телаш хиларах».

Цхьабакъда, Абу-Заабала из бlеха дов делга вlаштlехьдах-кхарца израильски «ястребаша» шоаш бокъонна болаш барел а тlехбаьннаб. Американски военшина Сонгме даьча аккхача зуламца бакъахьа нийсду дунен кепайоазоно из цар даь зулам. «Бауэри эхо» яхача немецки газета нийса белгал ма даккхара, Сонгмин Абу-Заабали — империализма зуламерча гlулакхий цхьан эlанара дочкьош».

Цхьабакъда, шоай бlехача гlулакхашта хьалхара шеко йоаццаш жоп дала дезаргда тель-авивски политикий. «Израильски агрессораш зуламий наькъагlа дlахо кlоаргагlа чу ме болх, йоах израильски экстремисташа даьча зуламех лаьца ТАСС-о аьча, заявлене тlа, чlоагlаrla хургда тахан кхайкае а йоаrlаш неоколониализма гlулакх кхоачашдеш дола герз хиларах тарра ше хьаьнинача овлангa диллача империалистически йолча Израила пачхьалкхен арахьарча политикана ший кхайхеча халкъаша деш дола приговор».

ЖЕНЕВЕРА ЛОАРХlАМЕ ПЕРЕГОВОРАШ

17 феврале Женеве. къамий Дворцe юха а ший. болх дlабоьабир герз дlадаккхара гlулакха вlашагlкхийттача Комитето. Цун лоархlамеrlарча деккарашта юкъе — химически бактериологически гоз деккара проблема къоастияр. Хоьш ма дарра, тlом беча хана уж средствош юкъебоахилга 1925 шера даьча Женевски протоколо дийхна да. Цхьабакъда, из хьаделгеи эргадоахаш тоаделгеи цу декхара юхьедоагlаш дац. Цудухьа дунен кепайоазоно укх тlеххьарча хана тlа-тlа дукхаrla хоамаш ду фантастически романий уйлаш а йнцеш нах, хьайбаш, аьттах тlа мел йоала хlамаш цхьатарра хlалакьеш йола цу тайпара средстваш пробиркашкен баллонашкен кийчъеш латтача тайп-тайпарча американски тlема институтий а лабораторей а кхерамеча гlулакхий хьакъехьа. Цу тайпара «lоажала лабораторешъ» я США (дагадохараrla аьлча, 1925 шерарча Женевски протокола хlанз а ратификаци яйза йолча) хинна ца lеш, Англе а ФРГ-е а.

Хоьш ма дарра, Советски Союзон дукъахча кхыча социалистически мехкашeн 1969 шера ООН-е дlачуеннай химически бактериологически (биологически) герза запасаш вlаштlехьйоаккхилга, хьаелга, lоаелга деккарах а уж хlалакъьь дlайоахилгах а йолча конвенция проект. Из инициатива шерра къовбальъ гlанйцай. Цу тайпара конвенци сиха чакхьаккхарах долча дешага сиха хьожилга дийхар ООН Генеральни Ассамблея герз дlадаккхара гlулакхашта йолча Комитетагара. Кхы вlашагlча лоархlамо деш Комитета балха тlара деккар да ниттта форхийн океанийн бух тlа а цунна кlалха а ядерни герзи дола хlама хlалакьдеча герза кхыдола тайпаши дlанийсделга деккарах долча Договора проект кийчъяь йоккхилга а. Цу тайпара договор а хlаьта цунна тlехьа форда буха бокъонца масса метте демилитаризаци ярах дола договор а дарах, шеко йоацаш, герз lоаделга юхьоазарга бодача новкъа гlолла боаккха гlа хургбар.

Цхьабакъда герз дlадаккхара гlулакха цхьалолча даькъе чакхдоаха гlулакхаш дувцача хана, хьалхарча заседане къамаьл даьча СССР викало белгал ма даккхара, Комитетo юха а дlаболабе беза керттерча лостамера — шендаь герз дlадаккхара проблема къоастаяра лостамера бола. 18 феврале Комитета членашка ше къамаьл деча хана, ООН Генеральни секретара У Тана цар уйла тlаерзайир деррига дунен тlа 1962 шера тlема гlулакхашка дlадахийтар 120 миллиард доллар, хlаьта 1969—200 миллиарда гаррга доллар хинна хилара. Иштта дукха рузкъа дlахийтар, белгаладаьккхар цо, халкъий вазарахьмаьшта чlоаrla lаткъаш да.

АМЕРИКАНСКИ ГlАЬР ПОЛАЕННАЯ ЛАОСЕ

Таиланде. Къулбехьа Вьетнаме, США 7-ча флота авианосцаш тlа латта lалаьмате дукха американски самолеташ Лаосерча Кlудалий Атаrlенна дов де яхийтай укх тlеххьарча деношка. Малхбузехьарча кепайоазоно «Къулба - Малхбоален Азерча сигала йолла ена йоккхийча американски операцеех цаl» а яхаш йолча цу йоккхийча налеташка дакъа лоацаш я хlаранена 30 тоннига кхачалла lоажала мухь бохьалургболаш йола «В-52» яха стратегически бомбардировщикаш а.

Кlудалий Атаrlа — Лаосе лоархlамеrlарча стратегически районех цаl. Мехка гlолла чакхдоалаш дола керттера наькъаш укхаза вlашагlкхеташ да.

Цу районе соавха гурахьа деиз американски тlема советникий кулгалца укх тlеххьарча шерашка эггара йоккхагlа йола карательни операци чакхьаьккхай. Цунна юкъе дакъа лаьцар аьттехьарча лаосски низий 50 батальоно, пхи эзар таиландски наемнико, хlаьта ниттта реакционни лаосски инарала Ванг Пао— Пентагоной США Центральни разведывательни управленен пошкара отташеча команда еш болча «къаьстта ' бlу» балачун подразделенеша а.

Лаосски патриоташ низ болаш юхя дукьала оттар бахьан долаш из карательни операци юкъагlийсар. моастагlчоа доккхий зенаш а хулаш. Цу тlем тlа вийна, човнаш яь, плен хьачувена инъ эзар совrla саг лоархlаш ва.

Кlудалий Атаrlа ше чlоаrla яйшачул тlехьагlа американски советникаша (уж хlанз 10 эзар совrla саг ва) кулгалдеш йола лаосски реакци цу районе «нейтрализаци» яра план оалар чакхьякха йолленнай, цига баха нах пхьатарра низагlа кхычахьа баха дlа а ухийташ. Кlудалий Атаrlара аьттехьарча низаша тlахьожам лоаттабеча районашка дlабигаб 20 эзар совrla маьрша баха нах. Из даьд цар бахача нахагахьара лаосски патриоташта новкъостал ца хилийтар, уж гlаши гаьна бахар, цул тlехьаrlа сигалара lалаьмате бокхха низ Кlудалий Атаrlенна чутохар дукъя. Цу района хlанз еча налеташка дакъа лоацаш бе-беча тайпаех йола 400 совrla самолет я аьнна хеташ да. Цар лерхlар — Кlудалий Атаrlенах а ерригача Сиенг-Куанг яхача провинцех а «доагадаьна лаьттан» зона елга.

Дерригача дунен тlа гlолла дlахозаш латт хlанз Лаосера уха унзаре хоамаш. Дерригача мехкий прогрессивни общественносто дег тlарча гоамалца бехке ду Лаосах Къулба-Малхбоален Азерча къамий - кортамукъален болама дукъаларча ший къовсама плацдарм е Вашингтоне гlертар.

И. АБЛАМОВ,
И. МЯКИШЕВ,
Г. ДРАГУНОВ,
В. ХАРЬКОВ.
(ТАСС).

Ладувгlа, хьажа

РАДИО

20 февраль

6.30 — «Юрта lуйре» (эрсий меттала). 6.45 — Ашараш. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.27 — «Сердало» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Передачай программа. 8.20 — Эрсий романсаш. 8.40 — Фельетон. Германии зенаш 23 шу дизарга. Коммунист Романов Василий (эрсий меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — Передачай программа. 16.05 — «Къона тlехье» (гlалгlай меттала). 16.20 — Моттигерча вещание редакце къамаьл ду (гlалгlай меттала). 16.30 — «Коммунистах дола зони». Политинформаторо беседа ю. (гlалгlай меттала). 16.45 — Керда хоамаш (гlалгlай меттала). 17.00 — Нохч-гlалгlай къаьнара ашараш. 17.30 — «Вай индустриальни нохк» (эрсий меттала). 17.45 — Юртбоахама знаней школа (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.30 — Ашараш. 18.40 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

20 февраль

17.55 — Передачай программа. 18.00 — Удсбрени йиллар ялт хьукъяргт хилара дола телеш да (нохчий меттала). 18.20 — Карагlдийнхараш «lоагlэ» (гlалгlай меттала). 18.30 — Миллионий Ленински университет. Исторически материализм. «Коммунизм хьалхьеча сага моральни кодекс». 19.00 — Телевизионни кердадараш (нохчий, эрсий меттала). 19.00 — «Кlай никъ» яха документальни фильм. 19.45 — Хиш цlена хила деза! 19.55 — Шовна, берши. 20.25 — Спортивни дневник. 20.35 — Дунен халкъашта юкъера обзорни. 20.45 — «Священники дезал» яха художественни фильм. Хьалхара серия. 22.00 — Передачай программа. 22.05 — Документальни фильма хьовзал.

РАДИО

21 февраль

6.30 — «Юрта lуйре» (нохчий меттала). 6.45 — Ашараш. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.27 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Передачай программа. 8.20 — «Ленински партие» яхача илли концерт. 9.00 — Москва. 16.00 — Малхбален континенташкен гlолла (нохчий меттала). 16.15 — Халкъа иллеш хелхаре ашараш. 16.45 — Керда хоамаш (гlалгlай меттала). 17.00 — Москва. 18.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — Ашараш. 18.25 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.40 — Москва. 19.30 — «Къонах» (нохчий меттала). 20.00 — Концерт. 21.30 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

21 февраль

18.00 — Передачай программа. 18.05 — Хьа дахй мотт. (нохчий меттала). 18.20 — Граждански оборона хьакъехьа. 18.40 — «Сон гази — доьзаш хургда» яха фильм. 18.50 — Телевизионни кердадараш. 19.05 — Хоамаш. 19.10 — «Ленинизм — вай байрак!» «Социализм ленинизма идеяш кхочашхилар ваъ». 19.30 — Тlехьвоьсараш вала йиш яц. Къамаьл дергда КПСС обкома отдела заведующе Правдинье. 19.45 — «Гиппократа тlехьо». Медицински училищера передача. 21.05 — Передачай программа. 21.10 — «Священники дезал» яха художественни фильм. Шоллагlа серия.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина урам, 11 (3-гlа этаж). Телефонаш: редактора—3-44-90; редактора зам. — 3-30-11; бехктехкама секретара — 3-34-35; партийни вахарех, культурах, промышленностех отделий — 3-42-30. Юрта боахамийн письмоийн отделий — 3-42-28.

«Грозненский рабочий» издательства типография. Революции проспект. 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-90; зам. редактора—3-30-11; ответственного секретаря — 3-34-35; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-28.

Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

СФ05034. Заказ № 1254.